

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2019

Radim Kozák

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Z etnografie malé obce ve Středních Čechách

– Jaký vliv má současné vedení Obce na kvalitu života lidí ve vesnici?

Radim Kozák

Bakalářská práce

2019

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Radim Kozák**
Osobní číslo: **H16066**
Studijní program: **B6703 Sociologie**
Studijní obor: **Sociální antropologie**
Název tématu: **Z etnografie malé obce ve Středních Čechách**
Zadávací katedra: **Katedra sociální a kulturní antropologie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Tato práce se bude zabývat etnografií vybrané malé obce ve Středních Čechách. Student se pokusí pro svůj výzkum získat několik zástupců vesnice, s nimiž zrealizuje rozhovory. Prostřednictvím kvalitativních metod se ve své případové studii zaměří na faktory, které ovlivnily vývoj vesnice v druhé polovině 20. století až do současnosti. Přinese poznatky o tom, jak se dle obyvatel obce a chalupářů změnil život ve vesnici. Bude sledovat, zda se v obci uskutečňují akce pro všechny generace, jak vidí soužití ve vesnici místní rodáci nyní, jak byla blízká turistická místa využívána dříve a jak nyní apod. Cílem této práce bude zjistit, jak fungovala vesnice dříve a nyní a jaké faktory tyto změny ovlivnily? Student si během svého terénního výzkumu vymezí vlastní téma, na které se zaměří detailněji.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- Haukanes, H. 2004. Velká dramata ? obyčejné životy. Postkomunistické zkušenosti českého venkova. Praha: SLON.
- Hendl, J. 2005. Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace. Praha: Portál.
- Jeřábek, R. 1981. Proměny jihomoravské vesnice. Univerzita J. E. Purkyně.
- Keller, J. 2007. Sociologie organizace a byrokracie. Praha: SLON
- Válka, M. 2011. Sociokulturní proměny vesnice. Ústav evropské etnologie.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Lada Viková

Katedra sociální a kulturní antropologie

Datum zadání bakalářské práce:

30. března 2018

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. března 2019

L.S.

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2018

Prohlášení

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na mou práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 15. 8. 2019

.....
Radim Kozák

Poděkování:

Velkou zásluhu na této práci má Mgr. et Mgr. Lada Viková. Rád bych jí tedy poděkoval za vedení práce, cenné rady týkající se výzkumu i odborné literatury a hlavně za trpělivost, kterou se mnou měla. Především však musím poděkovat svým informantům za jejich ochotu při poskytování rozhovorů. Klíčovou roli hrála také má rodina, které bych chtěl poděkovat za psychickou a finanční podporu během celého studia.

Název

Z etnografie malé obce ve Středních Čechách

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá etnografií malé obce ve Středních Čechách. Snaží se popsat důležitost vedení malé Obce a jejich vliv na kvalitu života obyvatel ve vesnici. Pro interpretaci dat byla využita teorie kapitálů. Práce se snaží odpovědět na základní výzkumnou otázku: Jaký vliv má současné vedení obce na kvalitu života lidí ve vesnici? Informace, které jsou v práci popsány, byly získány na základě zúčastněného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů.

Klíčová slova

Etnografie obce, malá obec, obecní politika, pospolitost, moc, společenské a kulturní akce, sociální kapitál, autorita, sociální vazby, starosta

Title

From the ethnography of small village in Central Bohemia

Annotation

This bachelor thesis deals with the ethnography of a small village in Central Bohemia. It tries to describe the importance of leading a small community and their influence on the life of the village's inhabitants. The work also includes the social capital of the Village. The thesis tries to answer the basic research question: What influence does the current management of the Village have on the life of people in the village? The information described in the work are based on observation and semi-structured interviews.

Keywords

Municipality ethnography, small community, municipal politics, community, power, social and cultural events, social capital, authority, social relations, mayor

Obsah

0. Úvod.....	9
0.1. Cíl práce a výzkumné otázky	11
1. Pozorování obecního plesu	12
2. Metodologie	14
2.1. Popis terénu.....	15
2.2. Užívané metody	15
2.3. Analýza získaných dat.....	16
2.4. Průběh výzkumu	17
2.5. Představení hlavních informantů.....	18
2.6. Etické aspekty výzkumu	20
3. Definice základních pojmů	22
3.1. Kvalita života, venkov a malá obec	22
3.2. Urbanizace, ruralizace a rurbanizace	23
4. Historie Obce	25
4.1. Vývoj Obce	25
4.2. Současnost Obce	26
5. Zastupitelstvo Obce.....	29
6. Kapitál v pojetí P. Bourdieho a obecní politika	33
6.1. Starosta.....	33
6.2. Vzájemné vztahy.....	34
6.3. Obecní politika.....	38
7. Spolky a kluby v Obci.....	40
8. Další činnosti Obce	44
8.1. Obecní brigády.....	44
8.2. Nohejbal.....	45
9. Závěr	47
10. Seznam literatury	50

0. Úvod

Pro svůj výzkum jsem si vybral prostředí malé obce ve Středních Čechách. K této Obci¹ jsem se dostal již před sedmnácti lety, kdy moje rodina koupila chalupu, právě v této vesnici. Za tolik let jsem si k již zmiňované Obci vybudoval poměrně vřelý vztah. Proto pro mě bylo velmi příjemné zaobírat se vývojem vesnice a vzájemnými vztahy lidí. Ve své práci sleduji období za současného vedení Obce, tedy od roku 2008.

Na začátek své práce jsem zakomponoval jedno zúčastněné pozorování obecního plesu, abych jednak ukázal svou pozici v terénu a dále k nahlédnutí do způsobu mého vedení terénního deníku. Poté jsem se zaměřil na metodologii výzkumu, ve které především popisují, jaké techniky sběru dat jsem použil, popisují terén, průběh výzkumu, analýzu zpracovaných dat, představují hlavní informanty, nebo například zmiňují etické aspekty, s nimiž jsem se ve výzkumu setkal.

Práce se vyvíjela v průběhu jednoho roku. Díky tomuto časovému období bylo možné zaznamenat většinu důležitých pravidelně se opakujících aktivit v obci spjatých s ročními obdobími, mezi které patří také volby a další události.²

Nejprve jsem se rozhodl, že provedu rozhovory s informanty a zúčastněné pozorování na pořádaných akcích. Poté jsem si začal studovat vhodnou literaturu a snažil jsem se své práci dát nějakou strukturu. Již od počátku jsem věděl, o čem chci svou práci psát. Má práce se během výzkumu neustále s každým pozorováním a rozhovorem formovala. Postupně jsem hledal vhodné koncepty, aby práce byla pokud možno přínosná. Myslel jsem si, že se od zadání odchýlím, nikdo přeci neví, co ho v terénu potká, ale nakonec z mého výzkumu vyplynulo téměř to, co bylo uvedeno v zadání práce.

Celou práci jsem se rozhodl vypracovat na základě Bourdieuho konceptu kapitálů. Pomocí zmiňovaného konceptu jsem se snažil porozumět rozložení moci a dění v terénu, a tím i formulovat odpovědi na otázku: jaký vliv má současné vedení Obce na kvalitu života lidí ve vesnici?

V teoretické části jsem se zaměřil na sociální kapitál podle P. Bourdieuho. Na základě tohoto konceptu se snažím nahlížet na postavení zastupitelstva, ale především Starosty³ v Obci.

¹ Na základě anonymizování jsem se rozhodl, označovat mnou zkoumanou obec velkým O, více vysvětleno v podkapitole 2. 6.

² Viz kapitola 5.

³ V celé práci anonymizuji starostu, a proto jsem se rozhodl ho označovat s velkým S, více v podkapitole 2. 6.

Zmiňuji také to, jak sociální kapitál vyřešil určité problémy a vztahy mezi obyvateli.⁴ Kromě sociálního kapitálu se zabývám také kapitálem symbolickým.

Měl jsem možnost účastnit se schůze zastupitelstva. Proto jsem ve své práci nastínil, jak taková schůze probíhá, co je prioritou na těchto zasedáních a během rozhovorů se zastupiteli jsem zjišťoval, jaké problémy považuje zastupitelstvo po dobu svého vedení za nejzávažnější.⁵

V neposlední řadě se zabývám vedlejšími činnostmi, které Obec také provozuje. Jednou z takovýchto činností je například obecní brigáda, která byla dříve terčem konfliktů, jak ve své práci také zmiňuji.⁶ Zmiňuji také nohejbal, který vedení v Obci zavedlo, za účelem nového impulsu pro obyvatele. I v této podkapitole poukazuji na to, jak důležité jsou finance a moc v Obci.⁷

⁴ Blíže viz kapitola 6.

⁵ Viz kapitola 5.

⁶ Viz podkapitola 8. 1.

⁷ Viz podkapitola 8. 2.

0.1. Cíl práce a výzkumné otázky

Cílem práce je přiblížit, jak je důležité vedení malých obcí, jak vývoj malých obcí ovlivňuje kvalitu života jejich obyvatel a to vše na základě kvalitativního výzkumu v jedné vybrané malé obci Středočeského kraje. Mou výzkumnou otázkou – jak už jsem výše uvedl – je: Jaký vliv má současné vedení Obce na kvalitu života⁸ lidí ve vesnici? Jako podotázky jsem zvolil, jak život obyvatel ovlivnily různé dotace, a jak se vedení Obce snaží udržet si moc. Svým informantům jsem kladl otázku, jak se tato Obec za vedení současného Starosty změnila. Pokusím se tedy o představení činností, které představenstvo Obce pro své obyvatele vykonává, ale také o řešení problémů, se kterými se zastupitelstvo setkává. Zajímá mě, jak jsou tyto jevy reflektovány obyvateli, chalupáři i vedením Obce, zda je považují za důležité.

⁸ Pojem je vysvětlen v podkapitole 3.1.

1. Pozorování obecního plesu

V pátek 8. února, v sedm hodin večer přijíždíme s kamarády a rodinou na první obecní ples v tomto roce, který se koná v místní sokolovně. Potkáváme známé, přivítáme se a jdeme k našemu zamluvenému stolu. Když se koukám po sále, tak vidím jednotlivé stoly s návštěvníky plesu. Lidé jsou šťastní, že jsou opět "mezi svými". Spousta z nich se totiž setkává převážně na obecních akcích, vzhledem k jejich rodinným povinnostem. Představenstvo Obce má také svůj stůl v čele se Starostou a jeho blízkými. Všichni zúčastnění plesu jsou slavnostně ustrojeni. Pánové mají převážně bílou košili a černé kvádro. Dámy mají sukni ke kolenům či dlouhé šaty. Také kapela, která na dnešním plese hraje, je jednotně oblečena. Frontman kapely společně s ostatními členy je ustrojen v bílé košili, rudém saku a černých kalhotách.

Před začátkem samotného plesu má proslov Starosta, který vřele poděkoval představenstvu Obce a také místním hasičům za pomoc s přípravami dnešního plesu a kapele, která na těchto plesech hraje již řadu let. Po slavnostním zahájení Starosty začíná představení páru, který se zabývá tancem na chůdách. Oba jsou oblečeni jako mimové. Zapojují i návštěvníky plesu, kteří se náramně baví, celý sál tento pár povzbuzuje potleskem a jásotem. Po deseti minutách představení končí a oficiálně začíná obecní ples. Kapela začíná tradičními tanci jako je například polka, valčík, waltz atd. Chvilkami se snažím bavit i s místními obyvateli a také s obecním představenstvem. Dozvěděl jsem se mimochodem velice důležité informace pro svou bakalářskou práci, a to především o plánovaných akcích, do nichž se mohu zapojit.

Na plese je také připraveno občerstvení v podobě alkoholických i nealkoholických nápojů, chlebíčků, guláše a dalších pochutin. Kolem deváté hodiny obchází sál dvě místní hasičky a nabízí lístky do tomboly. S přítelkyní jsme si tedy společně koupili deset lístků, tak, jako to děláme na každém plese. Od jednoho čísla byly vždy dva lístky, jeden jsme si nechali a druhý vhodili do tombolové loterie.

Snažím si popovídat se spoustou lidí, jelikož je znám od dětství. S některými jsem aktivně v kontaktu i dnes, s někým naopak méně. Bavíme se především o letním amatérském turnaji ve fotbale, který Obec pořádá a organizuje místní Starosta. V týmu s námi hraje také syn Starosty. Po příjemném povídání s místními kamarády, se vracím zpět za přáteli, se kterými jsem na dnešní ples přijel. Sedíme u stolu, bavíme se a společně ze srandy přemýšlíme, co kdo vyhraje v tombole. Nevydržíme však dlouho sedět a jdeme znovu tancovat.

Už se blíží půlnoc, a tak nastává čas vyhlásování výher z tomboly. Ještě před tím, než se však začnou předávat ceny, přichází představení dcery Místostarostky⁹ v judu, společně s jejím trenérem, který byl také na plesu. Adélka má spoustu pohárů, medailí a mnoha dalších ocenění. Díky svým skvělým výkonům patří také do mládežnické reprezentace. Ve svém vystoupení ukázala několik cviků, které se týkaly zpevnění těla a také pár chvatů, kdy například přehodila přes rameno svého trenéra, který je o několik centimetrů větší a také těžší než ona. Nestačil jsem věřit svým očím, co všechno Adélka dokáže, a jak šikovná je. Po konci vystoupení začal celý sál tleskat a jásat. Když se Adélka převlékla ze sportovního oblečení zpět do společenských šatů, mohlo se začít s oficiálním vyhlásováním tomboly. Před vyhlášením prvního výherce vytáhl Starosta číslo z tomboly a předal ho vedoucímu místních hasičů, který celou tombolu řídil mikrofonom. Před každým dalším vyhlášením výherce, vytáhl z tomboly číslo předchozí výherce a Martin ho znovu přečetl nahlas. Já s přítelkyní jsme tentokrát bohužel nic nevyhráli, ale nevadilo nám to, jelikož jsme se náramně bavili a skoro celý večer jsme protancovali.

Kolem jedné hodiny začínají někteří lidé odcházet domů, a tak se ještě pokouším popovídat s dalšími kamarády, se kterými jsem si jako malý často hrával na obecním hřišti. Často nám stačily dvě branky, míč a všichni jsme byli na celý den zabavení. Vždy jsme si pouze odskočili na oběd a hned zpátky na hřiště. Toto téma jsme také probírali s mými kamarády. Někteří z nich už pracují, někdo stále studuje. Jeden z přátel dokonce na Univerzitě Pardubice, avšak na jiné fakultě. Oba jsme nyní ve třetím ročníku bakalářského studia, a tak přišla řeč i na školu. Po našem rozhovoru už musel jít domů, jelikož druhý den brzy vstával.

Po půl třetí se ples chýlí ke konci, a tak si jdeme s kamarády ještě na chvíli zatancovat. Zanedlouho pro mě s přítelkyní však přišla moje mamka s tím, že už pojedeme. S kamarády jsem se tedy rozloučil a šel pro věci do šatny, vzal kabát sobě i své přítelkyni a odjeli jsme domů.

⁹ Z důvodu anonymizování označuji místostarostku velkým M, viz podkapitola 2. 6.

2. Metodologie

Tuto Obec mám možnost „pozorovat“ již sedmnáct let. Pravidelně se od místních obyvatel, s nimiž bývám nejvíce v kontaktu, dozvídám různé novinky. Ať už to jsou informace o řešení nějaké situace v Obci, sportovní události nebo například společenské akce, kterých jsem se zrovna nemohl zúčastnit. Čím jsem byl starší, tím více mě zajímalo, jaké faktory ovlivňují kvalitu života lidí právě v této lokalitě. Zda je to právě uspořádání společensko-kulturních události, revitalizace Obce, zasedání zastupitelstva, pořádání sportovních akcí anebo například obecní schůze.

Na jednom ze zasedání zastupitelstva jsem byl přítomen. Řešilo se zde spoustu zajímavých, ale zároveň problémových věcí, které pro mě byly velice podnětné, a tak mě napadlo, že bych se zvolením tohoto tématu mohl o Obci dozvědět více informací.¹⁰ Starosta tehdy hovořil nejen o nesnázích, ale především o dobrých vztazích v Obci, které tyto problémy vyřešily. Jeho slova mi připomínají jednu z teorií Pierra Bourdieho: „Habitus je generativní a jednotící princip, který z charakteristických vztahových rysů vlastních určitému postavení, vytváří jednotný životní styl, to jest celek, v němž se sjednocuje volba osob, statků i praktických činností“ (Bourdieu 1998: 16).

Zároveň jsem v Obci odmalička trávil spoustu času, jak s kamarády z vesnice, tak s rodinou. Účastnili jsme se pravidelně akcí pro děti či různých výletů, které Obec pořádala. Na každém výletu fungovala určitá pravidla, podle kterých se musely děti řídit, aby se mohly zúčastnit i příště. Dle mého názoru je to správné, protože dospělé osoby mají na každém zájezdu či výletu za mladší generaci zodpovědnost. Trestem tedy není žádný finanční postih, ale možná absence na příštím výletu. Je to něco „... jako příslušnost k fungující rodině, komunitě či společenství, ve kterých existuje vysoká míra důvěry a kde existují jasně vyjádřené normy, doprovázené defektivními sankcemi. Příslušnost k takové sociální struktuře je přitom zvláště důležitá pro děti a adolescenty a má klíčový pozitivní vliv na jejich vzdělávací dráhu“ (Veselý 2007: 2).

Od svých patnácti let se v této Obci zapojuji do organizování různých událostí, kterými bylo například běh Obcí pro mládež, kdy jsem se společně s dalšími obyvateli staral o bezpečnost trasy, zapojoval se do tvorby kulis a masek na dětské dny nebo pomáhal místním hasičům se stavěním stanů při domácích závodech. Po zvolení tohoto tématu své BP jsem se však začal v tomto kolektivu více a více objevovat. Od osmnácti let pomáhám s obsluhou za

¹⁰ Viz kapitola 5.

barem při hasičských závodech, dětských dnech nebo například na šatně při obecních plesech, a podobně. I když jsem s obyvateli v častém kontaktu, snažím se o lehký odstup, ale zároveň musím mít tu správnou míru zaujatosti, která by byla pro mou bakalářskou práci tou nejvhodnější. Neměl bych popisovat jednostranně, proto se svým mírným odstupem snažím vytvářet objektivní názor.

2.1. Popis terénu

Vybraná Obec je malou vesničkou ve Středočeském kraji, a sice v pásmu 60-80 km od hlavního města. Žije v ní přibližně 136 stálých obyvatel. Nachází se nedaleko CHKO Železné hory, v níž je spousta turistických a cyklistických stezek. V blízkém okolí se také nachází chráněné naleziště, ve kterém se dříve těžil kámen pro stavební účely v okrese. Konkrétně tedy na výstavbu okolních cest. V této oblasti se jedná o nejzajímavější a zároveň nejbohatší naleziště české křídly.

Dominantou Obce je gotický kostel. V současnosti tato majestátní stavba, která je viditelná i z dalekého okolí, chátrá. Obyvatelé se snaží tuto kulturní památku zachránit a po malých částech kostel nechávají opravovat. V Obci se nachází také hospoda, která je součástí místní sokolovny. Dále je ve vesnici nově zrekonstruovaná budova, která dříve sloužila jako škola, poté jako knihovna a nyní Obec usiluje o výstavbu bytů.¹¹ Na návsi je také nově opravený obecní úřad a obecní hřiště. Kousek od již zmiňovaného úřadu stojí pomník, který je památkou na padlé v první světové válce. Ve vesnici je také obchod potravin, který však funguje pouze dva dny v týdnu, lidé tedy spíše dojíždí nakupovat do nedalekého města. Na začátku podkapitoly jsem zmiňoval, že v Obci žije přibližně 136 obyvatel. Do této Obce také dojíždí cca 5-6 rodin na chalupu, většinou jde o obyvatele Prahy, menšina je z bližších měst. Mezi chalupáře patří i rodina mně blízká, která do této vesnice dojíždí již sedmnáct let. V této Obci žije poměrně dost mladých rodin s dětmi, hodně teenagerů a také pamětníků.

2.2. Užití metody

Mezi mnou použité metody patřilo především pozorování. Při své účasti na různých akcích v Obci jsem se snažil všimnout si dění a následně si zapisoval poznámky, které byly pro mou práci klíčové. „Metodou charakteristickou pro antropologii je zúčastněné pozorování. Tento poněkud těžkopádný termín označuje to, že výzkumník žije mezi lidmi, které studuje, účastní se jejich společenského života, pozoruje, co se děje a táže se, když něčemu nerozumí“ (Murphy 1998:

¹¹ Viz kapitola 5.

219). Na základě Murphyho popisu, jsem se tedy účastnil společenského života Obce a zkoumal, co se v ní odehrává.

Dalším a zároveň pomocným bodem v mé práci bylo rozšíření mého výzkumu o polostrukturované rozhovory. Snažil jsem se postupovat podle Hendlova návodu na přípravu rozhovoru. Nejprve jsem si před každým dialogem vytvořil obecné téma, podtémata, a poté otázky, které jsem dotyčné osobě pokládal. Musel jsem si také pořádně rozmyslet, jak jednotlivá témata rozvrhnu. Hendl ve své knize doporučuje, aby se témata, která jsou více citlivá, řešila s informantem až na konci rozhovoru. V samotném interview jsem po dohodě využil i možnost zaznamenávání v podobě nahrávky. Ze začátku jsem se bál, aby to mého informanta neutlačovalo anebo nebyl nervózní, ale mohu říci, že každý rozhovor probíhal v příjemné atmosféře. Každý z informantů si však přál, aby zůstal v anonymitě a jeho nahrávka se po mém následném zpracování smazala. Na informanty jsem nenaléhal, spíše jsem jim nechával volnost a postupně směřoval k potřebným informacím. To např. znamená, že jsem se doptával na jeho odpovědi a podobně. Některé předpřipravené otázky jsem do rozhovoru ani nepoužil. Pokud mi informace od mého informanta přišly důležitější, než ty, na které jsem se chtěl zeptat, tak jsem se zabýval jimi.

Informanty jsem vybíral na základě věkové rozmanitosti, soužití ve vesnici, jejich znalosti o dané věci či problému, případně jiných odlišujících faktorů. Své další informanty jsem získával metodou sněhové koule na základě informací od předešlých informantů. Tuto metodu jsem praktikoval především na různých akcích, které Obec pořádala anebo při domluvených setkáních.

Mou poslední formou sběru informací byla analýza dokumentů, konkrétně tedy zápisů ze schůzí zastupitelstva. Společně se Starostou jsem se zabýval problémy, které byly dle jeho názoru těmi nejzávažnějšími za posledních pár let. Po vzájemné konzultaci jsme tedy vybrali nejčastěji řešené problémy, které jsem si později nastudoval. Před nadcházející domluvenou schůzí jsem si znovu vytvořil obsah a zaměřil se na témata, která byla mé práci blízká.

2.3. Analýza získaných dat

Po získání informací od informantů jsem jednotlivé rozhovory přepisoval a následně provedl jejich analýzu. S přibývajícím množstvím rozhovorů, však pro mě byla analýza dat náročnou činností, s čímž mi ovšem pomohl Hendl. Ve své knize uvádí, že „data se kategorizují, třídí a interpretují“ (Hendl 2005: 114). Odpovědi od informantů jsem tedy nejprve kategorizoval na základě věkové rozmanitosti a jejich činnosti v Obci, za účelem dosažení více pohledů na danou problematiku. Součástí mé analýzy získaných dat, bylo třídění vlastních myšlenek, které jsem

si při pohybu v terénu zapisoval do terénního deníku. Při samotném zpracovávání však toto třídění nemá „... za cíl dodávat nová data, ale usiluje o propojení několika částí dat“ (Hendl 2005: 229). Vlastní poznámky z terénu mi při zpracování dat pomáhaly v připomenutí spojitostí, mezi jednotlivými částmi, které byly pro můj výzkum klíčové.

V neposlední řadě jsem se zabýval samotnou interpretací dat do své bakalářské práce. Objasnění výsledků výzkumu jsem doplňoval „... citacemi částí interview, výňatky z terénních zápisků nebo poznámkami z provedených skupinových diskusí“ (Hendl 2005: 223). Při přepisu rozhovorů jsem použil také otevřené kódování, kterým jsem zobecňoval některé věty či slova. Tuto metodu jsem aplikoval při analýze záznamů ze schůze zastupitelstva,¹² anebo při definici pojmů,¹³ abych hlouběji pochopil řešenou tematiku. „Kódování nám pomáhá data popsat“ (Hendl 2005: 228).

2.4. Průběh výzkumu

Jak jsem již několikrát ve své práci zmiňoval, tuto Obec mám možnost pozorovat sedmnáct let. Dle mého názoru jsem při každém setkání s obyvateli nebo kamarády nevědomky sledoval, jak se jednotliví lidé chovají. Od doby, co tuto Obec navštěvuji, se změnilo spoustu věcí, mezi které patří i vztahy některých obyvatel. Dříve se lidé moc nestýkali a neúčastnili se v takové míře událostí, které Obec pořádala. V současnosti je to opak, občané vesnice se rádi setkávají a vídají, což vede k pozitivnímu rozvoji této vesnice.

Na základě pozorovaného vývoje Obce jsem se rozhodl pro detailnější terénní výzkum a následné zpracování bakalářské práce. V září 2018 jsem tedy započal pozorování. Začalo to nenápadnými účastmi na většině pořádaných akcích. Ze začátku jsem se událostí neúčastnil aktivně, ale spíše pasivně, abych sledoval, jak se aktéři chovají a zároveň, jak samotná událost probíhá. Po několika takto strávených akcích jsem se rozhodl zajít za Starostou, a zeptal se ho, zda bych se mohl zapojit do pořádání, organizování či samotných příprav veškerých událostí pro obyvatelstvo. Už jako mladší jsem se častokrát zapojoval do těchto činností, nedokázal jsem však skloubit školu, fotbal a zároveň spoustu obecních událostí, a tak jsem musel jednu ze tří věcí omezit. Tato volba logicky padla na činnosti ve vsi, jelikož pro mě bylo důležité především dokončit střední školu.

Po nástupu na vysokou školu jsem se k činnosti znovu vrátil. Snažil jsem se svou neúčast dohnat každou aktivitou, kterou Obec pořádala. Minulý rok pro mě byla také motivací

¹² Viz kapitola 5.

¹³ Viz podkapitola 3. 2.

samotná bakalářská práce. Nejen, že jsem se po celou dobu výzkumu zapojoval do činností, ale zároveň jsem měl možnost blíže poznat místní obyvatele, a také nahlédnout do různých knih, spisů či kroniky. To bylo také mým dalším krokem po pozorování dění ve vesnici. Z univerzitní knihovny jsem si vypůjčil knihy, které byly potřebné k mému výzkumu, a poté si připravil podklady pro následné rozhovory, s vybranými obyvateli. Bádal jsem také v již zmiňovaných obecních materiálech, z nichž jsem si vyhledal témata a události, o kterých jsem se následně bavil s mými informanty.

Po veškerých přípravách na rozhovory jsem oslovil informanty, kteří dle mého názoru věděli o oblastech života Obce nejvíce. Vybraní informanti neměli žádný problém s rozhovory, avšak si přáli zůstat v anonymitě, jak jsem již zmiňoval. Schůzky jsme si domlouvali především v pracovní dny na odpoledne, jelikož jsem o víkendech nechtěl narušovat jejich osobní život s rodinou. Byli však výjimky, kdy se někteří informanti přikláněli spíše k víkendům, protože mají časově náročnou práci a domů se vrací až večer. Po vzájemné domluvě jsem docházel k mým informantům domů, kde mě, kromě ochoty, pokaždé čekalo i nečekané, avšak milé překvapení, ve formě pohoštění. Po prvním rozhovoru jsem byl v rozpacích, jelikož jsem zapomněl přinést nějaký drobný dárek za laskavost a zároveň se cítil trochu nervózní. Dialogy nám obvykle zabraly 2-3 hodiny.

Když jsem tedy získal všechny potřebné informace a materiály. Pustil jsem se plně do psaní bakalářské práce. Pokud mi však byly ještě některé věci nejasné, snažil jsem se znovu kontaktovat dotyčnou osobu, zda by mi mohla dodatečně doplnit některé informace.

2.5. Představení hlavních informantů

Mezi mé hlavní informanty patřil především Starosta Obce. Letos oslavil své 55. narozeniny, na jehož oslavě jsem se společně s dalšími obyvateli podílel. Ve vesnici žije se svou ženou, ale mají také dva syny, kteří bydlí v Praze. Oba synové však Obec často navštěvují, především při konání určitých událostí v Obci, ať už sportovních či kulturních. Poslední dvě volební období měl Starosta jen pár oponentů, a tak pokaždé vyhrál o více než polovinu hlasů. Na základě toho je ve své funkci skoro tři volební období, konkrétně jedenáct let, a místní si jeho vedení neustále vychvalují. Ve své původní profesi pracoval jako vedoucí v jedné elektronické firmě, tudíž má s řízením lidí zkušenosti. Díky jeho velkému zájmu o sport se v Obci každoročně konají různé aktivity, které sám Starosta pořádá. Ať už je to nohejbal, volejbal, malá kopaná atd.

Dalším informantem byla Místostarostka Obce, které je 36 let. Ve funkci je stejně dlouho jako Starosta, tedy jedenáct let. Kromě povinností ve vesnici má také ty pracovní,

jelikož pracuje jako obchodní zástupce pro velkou firmu. V Obci žije společně se svou rodinou, tedy manželem, který je vedoucí místních hasičů a dvěma dětmi. Místostarostka je jednou ze zastupitelů, kteří se zabývají dopravou ve vesnici a snaží se o lepší spoje, především pro školní dopravu.

Martin T. byl mým dalším informantem, je vedoucí místních hasičů a je mu 38 let. Pod jeho vedením hasiči fungují již řadu let, od dubna do září se pravidelně účastní závodů a za dobré umístění velice často přivážejí spoustu trofejí. Společně se Starostou se snaží shánět sponzory či dotace na lepší vybavení, což znamená hadice, helmy, oblečení atd. Jeho povoláním je inženýr v zemědělství, a tak je obdivuhodné, že se zvládá starat i o místní sbor hasičů.

Druhým fungujícím spolkem v Obci je oddíl stolního tenisu, a tak mým dalším informantem byl vedoucí družstva Jaroslav S., kterému je 45 let. Za Sokol hraje společně se svým otcem a také bratrem. Není však místním obyvatelem, a tak do Obce dojíždí ze vzdálenosti deseti kilometrů. Pod jeho vedením oddíl funguje již řadu let, vyzkoušeli si hrát jak vyšší, tak i nižší soutěže. Společně se členy a Starostou organizují amatérské pingpongové turnaje, za účelem stmelování obyvatel. Turnaje zároveň slouží jako náborů nových členů do družstva.¹⁴ Momentálně se živí jako realitní makléř, dojíždí za prací po celé republice, a tak mu s vedením oddílu pomáhá jeho otec.

Stanislav M. byl také jeden z hlavních informantů, od kterého jsem získal zajímavé materiály. Je mu 65 let a do Obce dojíždí již radu let z Prahy na chalupu. Se svou ženou se považují spíše za místní obyvatele, jelikož jsou v důchodu a tráví tu spoustu času. Podílí se na mnoha obecních projektech, jak finančně, tak svou účastí. Se svou ženou ve vesnici organizují dětské dny, jelikož mají spoustu vnoučat. Jeho žena je zlatnice, a tak si k ní lidé z vesnice často dávají něco opravit, ať už to jsou hodinky, náramky, náušnice atd.

Bývalý starosta Obce byl také jedním z mých informantů. Letos mu bylo 75 let a ve vesnici žije od svého dětství. Se svou ženou mají dvě děti, jednu dceru a mladšího syna. Libor V. byl ve funkci starosty jedno volební období, po kterém musel skončit, kvůli směnám v práci, jelikož pracoval v nedaleké firmě, jako vedoucí haly. Stejně jako nynější Starosta má s obyvateli dobrý vztah, a tak se i nadále účastní událostí v Obci.

Robert S. stejně jako Stanislav M. finančně podporuje Obec především při sportovních činnostech. Je mu 50 let a ve vesnici žije společně se svou ženou, která je učitelkou v mateřské

¹⁴ Viz kapitola 7.

škole v nedalekém městě. On sám vlastní firmu na výrobu matic a šroubů.¹⁵ Finančně se podílí na pořádání amatérského pingpongového turnaje,¹⁶ a nově také na revitalizaci obecního hřiště a následném nohejbalovém turnaji.¹⁷

2.6. Etické aspekty výzkumu

„Všechny výzkumy týkající se lidí, a to nejenom v sociologii, mohou přinášet etická dilemata“ (Giddens 2000: 524).

Ve své práci jsem se snažil řídit podle etického kodexu.¹⁸ Dbal jsem na správný postup při provádění výzkumu, což znamená, „aby neohrozil účastníky výzkumu, jejich životní prostředí či kulturní hodnoty;“ (Casaonline 2008). Svě informanty i terén jsem se snažil co nejvíce anonymizovat. Starostu i Místostarostku Obce označuji velkým začátečním písmenem, stejně tak Obec. Záměrně změněna byla také jména ostatních informantů, aby nedošlo k identifikaci Obce. Dle mého názoru jsem tedy nezneužil jejich důvěru. V seznamu literatury jsem anonymizoval knihu, a také webové stránky, ze kterých jsem čerpal, aby Obec nebylo možné najít.¹⁹ Ve své práci zmiňuji i místní kostel, který jsem označil podle uměleckého slohu, do kterého spadá, nikoliv podle jeho pravého názvu, aby nebylo možné Obec dohledat. Jednotlivá místa i aktéry, jsem se tedy pomocí anonymizování snažil chránit, což je i jeden z bodů v etickém kodexu. „Členové a členky České asociace pro sociální antropologii chrání soukromí a bezpečnost aktérů, o nichž referují“ (Casaonline 2008).

V terénu jsem se však setkal i s pár etickými problémy. Jedním z nich byla reciprocita při prvním rozhovoru.²⁰ Na první dialog jsem zapomněl přinést nějaký drobný dárek, jako poděkování za ochotu, který jsem však později dotyčnému dodal. Na další rozhovory jsem byl již lépe připravený, a pokaždé jsem něco přinesl. Další nesnází byl neposkytnutý rozhovor od rozněvaného obyvatele, po incidentu se zastupitelstvem kvůli kronice. Tento konflikt bych charakterizoval jako další etické dilema, které mě při výzkumu potkalo. Dotyčného jsem oslovil v době, kdy byl rozzlobený na vedení Obce, což by mohlo vyvrcholit v afektivní reakci.²¹ Zprvu jsem tedy nevěděl, zda mám dotyčného přesvědčovat. Jeho negativní a neobjektivní názor by sice mohl být přínosný pro mou práci, ovšem kdybych se zapojil do konfliktu a pokládal otázky

¹⁵ Viz podkapitola 2. 5.

¹⁶ Více viz kapitola 7.

¹⁷ Viz podkapitola 8. 2.

¹⁸ Česká asociace pro sociální antropologii, © 2008, Etický kodex České asociace pro sociální antropologii.

Dostupné z: http://www.casaonline.cz/?page_id=7

¹⁹ Viz kapitola 10.

²⁰ Viz podkapitola 2. 4.

²¹ Afektivní reakce, je chování, kdy člověk jedná na základě aktuálních emocí.

ihned, tak by to mohlo ohrozit jméno občana nebo Obce, o což mi nešlo. Nejprve jsem tedy konflikt pozoroval a rozhovor uskutečnil až za necelý týden, kdy byl dotyčný již klidnější, a sdělil mi potřebné informace.²²

²² Viz kapitola 5.

3. Definice základních pojmů

3.1. Kvalita života, venkov a malá obec

Kvalita života je pojem, který každý člověk vnímá individuálně podle toho, jak má ve svém životě nastavené priority. Někdo si pod kvalitou života může představit dobré zaměstnání, střechu nad hlavou, spokojenou rodinu, pevné zdraví nebo třeba nulovou zadluženost, je to však individuální. Já se ve své práci přiklonil k definici od Van Kampa, který ji formuluje jako „individuální vnímání jeho nebo její pozice v životě v kontextu kulturních a hodnotových systémů, v nichž žijí, a ve vztahu k jejich cílům, očekáváním, normám a zájmům“ (Van Kamp 2003: 14). Pokud však tuto definici zaměřím směrem ke kvalitě života na vesnici, řekl bych, že by se vedení obce mělo starat o to, aby každý člen mohl dosáhnout spokojeného a kvalitního života, tzn., aby bylo v obci pohodové prostředí, dětské a kulturní vyžití, ale také úrodná půda, pitná voda, apod.

Samotná definice venkova je velice složitá, jelikož si každý člověk pod tímto pojmem představí něco jiného. Tento pojem je tedy možno definovat více způsoby, které se často liší.

Sociologové Lapka a Gottlieb venkov definují jako „prostor v krajině mimo městskou zástavbu a průmyslové zóny, kde dochází k zemědělské výrobě a kde jsou sídelní jednotky vesnické komunity – vesnice“ (Lapka & Gottlieb 2000: 114). Sociální ekolog Blažek zase ve své knize uvádí, že: „Venkov jsou člověkem přetvořené a v mnoha případech výrazně dotvořené ekosystémy“ (Blažek 2004: 20). Sociologický slovník, zase charakterizuje venkov jako „obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotu obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou...“ (Linhart, Petrušek, Vodáková, Maříková, 1996: 1380). Představa o venkovu je pro většinu zmíněných autorů spojená převážně se zemědělstvím. V mnou zkoumané Obci však zemědělství ve velkém upadá a lidé hospodaří spíše na vlastní zahradě. S tvrzením Skalníka, který uvádí příklad na obci Dolní Roveň, tedy souhlasím: „zemědělský profil obce je stále více mýtem než skutečností“ (Skalník 2004: 41). Abych se však vrátil k definici venkova, pro ekonoma Bárta to je „prostor, ve kterém žijí a pracují lidé... je ohraničen městem a... divočinou“ (Bárta, 2006). Mně však k lepšímu pochopení tohoto pojmu pomohla dichotomie město vs. venkov. Oba prostory mají totiž rozdílné osídlení, ale také způsob života, obživy či kulturu. Každý člověk má tedy odlišný pohled na tento pojem, a tak najít pouze jednotnou definici pro venkov je snad nemožné, jak ve své diplomové práci uvádí také Plechač.

Kromě definic, které podle jednotlivých autorů vymezují pojem venkov, se v ČR využívá také definice, která si zakládá na počtu obyvatel, jak ve své diplomové práci uvádí Smržová. Spousta odborných knih pojednává o malé obci jak s hranicí 2000 obyvatel, „tak i 500 obyvatel...“ (Šašinka 2011: 17). Na základě tohoto vymezení tedy dokážu charakterizovat tuto Obec, jako malou, jelikož v ní žije pouhých 136 obyvatel. Tyto údaje mi potvrdil i Český statistický úřad.²³

3.2. Urbanizace, ruralizace a rurbanizace

V této kapitole se postupně zabývám definicemi základních termínů, jako je urbanizace, ruralizace a rurbanizace, abych Obec poznal ze širšího hlediska, což znamená, že svým výzkumem zjišťuji, jak se Obec v průběhu 20. století a na začátku 21. století proměňovala. V neposlední řadě mě zajímá, zda Obec zasáhlo vylidňování.

Růst každé obce je na základě urbanizace odlišný. Jedná se o proces, kdy se lidé z vesnic stěhují do měst a městské obyvatelstvo se tak zvětšuje, což mělo dopad na vylidňování venkova.²⁴ Urbanizaci je možné rozdělit do více procesů. Zprvu se jedná o příliv obyvatel do městských center a následně do těch větších měst (Šilhánková 2007: 17). Tento problém se ovšem týká spíše moderní společnosti, jak se píše také v jedné antropologické učebnici: „Historikové se shodnou, že urbánní problematika má zejména pro moderní společnost zásadní význam ...“ (Klusáková 2012: 10). V okrese, ve kterém Obec leží, docházelo kolem roku 1989 k vylidňování trvalých obyvatel do měst, jak jsem na základě ČSÚ zjistil.²⁵ Z mého výzkumu vyplývá, že se občané stěhovali kvůli lepším pracovním podmínkám, „ale i dalším službám a institucím postupně se koncentrujících do větších obcí“ (Ouředníček, Špačková, Feřtovaná 2011: 781).

Migrace obyvatel z obcí do měst často způsobuje rurbanizaci, což znamená, že se lidé z města stěhují na okraj, do příměstských částí, právě z důvodu přelidnění. Jedná se tedy o „prolínání venkova a města a vznik souvislých oblastí, které nejsou ani čistě městské, ani převážně venkovské“ (Musil 2017). Období mezi lety 1961-1991 mělo stále kladný přírůstek obyvatel, což se však v následujícím desetiletí změnilo a ve vývoji populace došlo ke změnám.

²³Získal jsem zde údaj o počtu obyvatel v Obci, avšak na základě anonymizování odkazují pouze na stránky a ne přímo na statistické údaje o konkrétní obci. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/130055-14>

²⁴Tímto tématem se ve své DP zabývala studentka stejného oboru, M. Růžičková - viz Růžičková, M. 2011. „Vesnice roku“; Proměny a identita jejích obyvatel v čase. Diplomová práce. Pardubice: UPCE FF. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/45436/RuzickovaM_VesniceRoku_OK_2011.pdf?sequence=3&isAllowed=y

²⁵Stejně jako v předchozí poznámce jsem získal potřebné informace, avšak na základě anonymizování Obce neodkazují na konkrétní statistické údaje, ale pouze na stránky ČSÚ. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/uzemi-sidelni-struktura>

Během devadesátých let rozsah migrace v celé České republice stále klesal. Dle Českého statistického úřadu,²⁶ je tato situace přisuzována především současnému problému, týkající se trhu s byty, která stěhování obyvatel prakticky neumožňuje. Velké migrační přírůstky se v tomto období odehrávaly především v jednotlivých okresech velkoměst, jako je Praha, Brno či Plzeň. Tento nárůst obyvatel lze tedy přisuzovat především rurbanizaci, jelikož se jednotlivé příměstské části rozrůstaly,²⁷ jak uvádí již zmiňovaný ČSÚ.²⁸ Český statistický úřad mi ukázal,²⁹ že tento úbytek obyvatel mezi lety 1991-1994 měl dopad i na tuto Obec, kdy se odstěhovalo o polovinu obyvatel více, než se přistěhovalo. S úbytkem obyvatel souvisel i pokles porodnosti,³⁰ a také úmrtnost nejstarších obyvatel.³¹

Horáková tvrdí, že v „90. letech 20. století započala v Česku zásadní transformace venkovského prostoru“ (Horáková, Fialová 2014: 31), což vedlo k ruralizaci obyvatelstva, tedy že se lidé z měst stěhují na venkov. Tuto skutečnost potvrdil i Starosta Obce, který byl v dané období studentem na vysoké škole: *Vybavuji si, že v toto období u nás ve vesnici přibylo více chalupářů, ze vzdálených měst* (Starosta, z rozhovoru, 15. 6. 2019). Za účelem rekreace si v Obci pořídily chalupu rodiny s dětmi, a tak ve vesnici dodnes pobývají o víkendech od jara do podzimu. Naopak někteří starší lidé mají již v Obci trvalé bydliště a současně byt ve městě. Přítomnost měšťanů a jejich aktivita ve vesnici vytváří nové sociální vazby (Bártová 2008),³² na což Starosta vzpomíná: *Za předpokladu, že se bude migrace navyšovat, se vedení Obce snažilo vytvářet zajímavé podmínky pro lidi* (Starosta, z rozhovoru, 15. 6. 2019). Důležitost si připisuje také již zmiňovaná rekreace, a to jak z hlediska ekonomického, tak z hlediska začlenění do místní společnosti (Kubeš 2000).

²⁶ Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/4120-03-casova_rada_1961_2001-2__rozmisteni_obyvatelstva

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>

²⁹ Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

³⁰ Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/33199357/clanek+3_krestanova.pdf/41543a79-f963-453b-80be-02fd4f6b238f?version=1.0

³¹ Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/28834417/13008615_6.pdf/f1263079-a6d6-4c7f-893a-7cad4156ee93?version=1.3

³² Tímto tématem se studentka zabývá ve své DP, M. Bártová – viz Bártová, M. 2008. Proměny venkovského prostoru v širším zázemí města Brna. Diplomová práce. MU PF. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/opbj0/diplomova_prace.pdf

4. Historie Obce

V této historické části popisují vývoj Obce po 1. světové válce, doplněný komentáři od obyvatel či Starosty. Zabývám se také současností, financemi či problémy s dopravou.

4.1. Vývoj Obce

První zmínka o Obci je v archivních pramenech zaznamenána v roce 1355 (Bruner, J. 200x: 5). Já jsem si však vybral období po 1. světové válce, na které si z vyprávění svých předků vzpomínají dnešní nejstarší pamětníci. Tato doba nebyla pro nikoho nic hezkého, to se týkalo i obyvatel malé obce ve Středních Čechách.

Obyvatelé, kteří ve vesnici žili, museli narukovat do rakouské armády, konkrétně po mobilizaci 27. července 1914. Obec tehdy čítala celkem 293 obyvatel, z nichž muselo 82 narukovat. Když se 1. světová válka blížila ke konci, byli povoláni také osmnáctiletí muži, mnoho z nich se nevrátilo zpět. Jako vzpomínka na padlé byly postaveny pomníky po celé Evropě. Tato Obec nebyla výjimkou. Na návsi je pomník dvaceti padlých vojáků, na jejich věčnou památku. Jména padlých jsou na pomníku napsána, avšak jejich příbuzní v Obci již nežijí, tudíž se mi nepodařilo zjistit více informací. Vytesaná jména současným obyvatelům Obce téměř nic neříkají, jak jsem z rozhovorů zjistil, a tak i nadále skrývají jednotlivá jména určitá tajemství. Od 20. let 20. století až po rok 1945 se o pomník staral místní okrašlovací spolek, který však kolem roku 1948 přestal vyvíjet svou činnost společně s dalšími. Větší opravy se tedy dočkal až v 90. letech, i díky větší finanční podpoře pana Stanislava M., místního chalupáře. Požádal jsem ho o rozhovor, za účelem zjistit, jakou měl motivaci. *Nejsem sice zdejší, ale jelikož mám v této Obci již řadu let chalupu, za místního se považuju. Podpořit finančně opravu tohoto pomníku bylo pro mě ctí, jelikož obě válečná období nemohla být pro lidi nic příjemného* (Stanislav M., Z rozhovoru, 5. 10. 2018).

V červenci, roku 1919, se konala první spořádaná schůze zastupitelstva. Vedení Obce se zabývalo více problémy, na které si místní stěžovali. Jedním z nich byla elektrizace, která občany trápila až do 40. let. Ve vesnici byla některá místa bez osvětlení a lidé si museli svítit lucerničkami nebo baterkami. Výstavba osvětlení byla tedy nutností. V tu dobu však Obec neměla tolik peněz na realizaci, což mi potvrdil i bývalý starosta: *Dlouho se tato situace řešila, avšak k částečnému osvětlení došlo na základě financí až o více jak deset let později, myslím, že kolem roku 1950* (Libor V., Z rozhovoru, 11. 10. 2018). Současný Starosta o dřívějších problémech vesnice také samozřejmě ví, a tak jsem se ho pokusil zeptat. *Jedním z problémů, který se ke konci 80. let řešil, byl problém s osvětlením, jelikož v té době stále nebyly některé ulice osvětlené* (Starosta, z rozhovoru, 11. 10. 2018).

Po roce 1921 v Obci vznikaly spolky, sdružení, dvě hospody a také konzумы. V pozdější době byl ve vesnici také pekař a ostatních řemeslníků různých profesí bylo ve vesnici bezpočet. Hasičům byla z obecních daní poskytnuta půjčka, aby měli dostatek peněz na koupi stříkaček, nebo také místnímu sokolu na úpravu sokolovny, která dodnes funguje. Čas od času také vedení Obce přispívalo na provoz autobusové dopravy na trase mezi dvěma městy. Finance jsou důležité pro rozvoj každého města či obce, jak mi potvrdil předchozí starosta. *Rozpočet v Obci, který je důležitý pro dění ve vsi, byl a je pokaždé schválen a také je nalezena shoda* (Libor V., Z rozhovoru, 22. 10. 2018).

Po roce 1939, nastal v Obci částečný útlum. Až v roce 1945 vesnice znovu ožívá. Konkrétně společenský a kulturní život. Kromě Sokola se v Obci konají i divadelní představení, kterých je však méně. Začal se rozvíjet skautský oddíl, který však za tři roky zanikl.

Kolem roku 1948 mnoho spolků zaniklo anebo přestalo vyvíjet svou činnost. Zároveň se změnila samospráva obcí, a tak malá ves přešla pod středisko sousední obce. V tu dobu vesnici spravoval národní výbor,³³ všechny tyto důvody dle slov Místostarostky Obec poznamenaly, jak říká: *Dle mého názoru zde přišel úpadek ve společensko-kulturním dění, jelikož v tomto období obyvatelům ubyla chuť na nějakou realizaci, na základě zmiňované správy, pod kterou Obec spadala* (Místostarostka, z rozhovoru, 24. 10. 2018).

Výjimkou, kdy se obyvatelé Obce zapojili do uskutečnění určitých plánů, byl rok 1988, kdy proběhla realizace osvětlení po celé vesnici. O dva roky později se Obec vrátila pod vlastní samosprávu, a tak si problémy, které Obec měla, řešila znovu sama.

4.2. Současnost Obce

V Obci je přibližně sedmdesát domů, z toho šest tvoří chalupy, ve kterých žijí chalupáři, včetně naší rodiny. Mezi chalupáře v dnešní době patří i původní starousedlíci, kteří do Obce dojíždějí už jen rekreačně, jelikož se z pracovních důvodů z této vesnice odstěhovali.

Z mého výzkumu vyplývá, že jsou chalupáři pro Obec přínosem. I když v této vesnici tráví většina z nich pouze víkendy, tak se i přesto snaží zapojovat do dění v Obci. Podílí se například na přípravách dětských dnů,³⁴ finančně přispěli do sbírky na revitalizaci pomníku,³⁵ anebo se společně s místními obyvateli účastní celoobecních brigád. To, že jsou chalupáři pro Obec přínosem, mi potvrdil i sám Starosta: *Chalupáři tráví v Obci převážně víkendy, ale i tak se snaží zapojovat do různých činností, které v Obci pořádáme. Tím, že se zapojují a finančně*

³³ Národní výbor – Jedná se o orgán státní správy na úrovni okresu, kraje, města nebo obce v ČSR mezi lety 1945-1990. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/historie-uzemni-samospravy-15359.html?mail>

³⁴ Viz podkapitola 2. 5.

³⁵ Viz podkapitola 4. 1.

Obec podporují, jsou pro naši vesnici přínosem (Starosta, z rozhovoru, 18. 6. 2019). Pro můj výzkum mi přišlo zajímavé zjistit, zda lidé, kteří nemají v Obci hlášené trvalé bydliště, nejsou pro Obec v nevýhodném postavení. Tento dotaz mi však Starosta vyvrátil: *Pokud by bylo v Obci více chalupářů, nejspíše by to byl menší problém ohledně financí ze státního rozpočtu, ale v současnosti je v Obci pouze šest rodin, které zde mají chalupu, tudíž je naše finanční situace pozitivní* (Starosta, z rozhovoru, 18. 6. 2019). Pokusil jsem se vyhledat a následně pročíst zákony o financování obcí,³⁶ a tak se slovy Starosty mohu souhlasit. Příjmy rozpočtu obce sestávají také „z vlastního majetku, výsledků vlastní činnosti, příjmy z místních poplatků, dotací ze státního rozpočtu a ze státních fondů, nebo například dotací z rozpočtu kraje“ (Podnikatel 2017).

Na základě těchto příjmů se Obci podařilo zrekonstruovat zeď okolo hřbitova, včetně okolí, a investovat do několika kontejnerů na třídění odpadu. Dále se zastupitelstvu podařilo zlepšit životní prostředí v Obci díky plynofikaci. V neposlední řadě byla opravena střecha budovy, ve které dříve sídlila škola. Dnes je tato budova připravena pro výstavbu obecních bytů, za což si zastupitelstvo vysloužilo velký obdiv,³⁷ viz kapitola 6. V zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů se uvádí, že je obec veřejnoprávní korporací, která dbá na všeobecný rozvoj svého území a společný prospěch občanů. Dále se uvádí, že vystupuje pod vlastním jménem, a nese svou odpovědnost v právních vztazích.³⁸ Tato právní definice mi objasňuje, že se zastupitelstvo stará o své občany v souladu se zákonem, což vede k prosperitě Obce a lepší kvalitě života obyvatel. Je proto důležité, aby ve vesnici fungovala ekonomika, což potvrdil i Starosta. *Místní ekonomika funguje tak, že pokud vznikne schodek v obecním rozpočtu, vyrovná se přírážkami k obecním daním. Na základě toho se zabezpečí chod Obce, obecní majetek atd.* (Starosta, z rozhovoru, 22. 10. 2018).

Každá obec se ovšem potýká také s řadou problémů, což není výjimkou ani v této Obci. Mezi současné problémy patří například autobusová doprava. Pokud se obyvatelé chtějí dostat do města autobusem, tak bývá problémem najít potřebný spoj. Další nepříjemností je necelý kilometr vzdálená zastávka, která je dodnes v provozu, ale lidé ji využívají jen velmi zřídka, jak řekl sám Starosta: *Zastávka leží mimo Obec, a tak není tak často využívána* (Starosta, z rozhovoru, 8. 11. 2018). V současné době je v Obci vybudována nová zastávka, která stojí před místní sokolovnou. Tuto novější využívají především žáci a studenti ke školní dopravě.

³⁶ Podrobněji viz Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, © 2017, Příjmy rozpočtu obce, Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-rozpocetovych-pravidlech-uzemnich-rozpocetu/uplne/>

³⁷ V obci často slýchávám, jak si obyvatelé vychvalují práci místního zastupitelstva, a ani tento projekt není výjimkou. Informanti považují výstavbu bytů jako dobrý krok do budoucna.

³⁸ Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

Problémem je však brzká ranní doprava, což mohu z vlastních zkušeností potvrdit. Pokud mají studenti školu například od sedmi hodin ráno, musí se svést s rodiči při cestě do práce, protože autobus obvykle jezdí až kolem půl osmé. Větším problémem je již zmiňovaná zastávka, vzdálená necelý kilometr od Obce, ze které sice jezdí více ranních autobusů, avšak k ní nevede bezpečná cesta. Dodnes se tedy řeší vybudování chodníku nebo cyklistické stezky, a tak musí obyvatelé chodit v současnosti po silnici nebo polem. Mladší generace je na tuto zastávku doprovázena svými staršími sourozenci nebo někým z rodiny, jak řekl i Starosta: *Kvůli bezpečnosti dohlíží na menší děti jejich sourozenci nebo starší kamarádi* (Starosta, z rozhovoru, 8. 11. 2018). Obecní zastávka je tedy kvůli bezpečné dostupnosti využívána více.

Problémem však není jen doprava z vesnice do města, ale také opačným směrem. Autobusy nejezdí tak často, a když děti nebo lidé z Obce nestihnou některý z autobusů, musí například čekat další dvě hodiny. Tuto závažnost mi více přiblížil Starosta: *Co se týče dopravy zpět do vesnice, není to jednoduché. Odpoledne už autobusy nejezdí tak pravidelně nebo jen párkrát za den. Proto některé studenty vyzvedávají jejich rodiče, při cestě z práce, společně s kamarády* (Starosta, z rozhovoru, 8. 11. 2018). Pro starší studenty, kteří dochází například do posledních ročníků základní školy nebo na střední školy, to problém není. Do nedaleké vesnice totiž dojíždí autobus, odkud mohou jít pěšky, což potvrdil i Starosta: *Ti starší, pokud nechtějí čekat delší dobu na další autobus, jezdí do vedlejší vesnice, kde vystoupí a poté jdou necelé dva kilometry pěšky* (Starosta, z rozhovoru, 8. 11. 2018). Jediným negativem je cesta po silnici. Mezi těmito vesnicemi zatím není vybudována žádná cesta, stejně jako mezi Obcí a zastávkou na rozcestí. Tuto variantu však většina studentů nevnímá špatně, jelikož jsou rádi, že se dostanou dříve domů, což mi potvrdil i můj kamarád. *Nevadí nám, že chodíme z vedlejší vesnice pěšky domů, po cestě aspoň s kámošema pokecáme. Rádi se po celém dni stráveném ve škole projdeme a provětráme hlavu.* (Petr H., Z rozhovoru, 13. 11. 2018). Dle mého názoru by však byla stezka dobrým řešením kvůli bezpečnosti, jelikož spousta lidí chodí na tuto silnici také běhat nebo jezdit na kolečkové brusle.³⁹

³⁹ Vybudování cyklistické stezky měla tato Obec v plánu, avšak na základě konfliktu se sousední Obcí se tento projekt nezrealizoval, viz podkapitola 6. 2.

5. Zastupitelstvo Obce

Mým záměrem bylo, zaměřit se na vedení Obce a na to, jak ovlivňuje kvalitu života ve vesnici. Proto jsem se rozhodl věnovat celou jednu kapitolu Zastupitelstvu mnou zkoumané Obce. V této kapitole se pokusím přiblížit k jednomu z mých vytyčených cílů a to, jak je důležité vedení malých obcí. Pokusil jsem se zjistit, s jakými nejzávažnějšími problémy se zastupitelstvo po dobu svého vedení setkalo, a jak je následně řešilo, stejně jako v předchozí kapitole.

Zastupitelstvo Obce je kolektivně voleným orgánem, které je obyvateli tajně voleno při komunálních volbách (Školoudová 2010).⁴⁰ V zastupitelstvu Obce je sedm členů, jehož složení se od roku 2008 neměnilo. V samostatné práci by bylo zajímavé zpracovat otázky, Jak se jednotliví zastupitelé dostali ke svým místům. Jak získávali své voliče. Avšak přiznávám, že v rámci mého výzkumu nebylo možné získat relevantní odpovědi. Ke změně složení zastupitelstva došlo až při komunálních volbách v roce 2018. Ve svých pozicích zůstal Starosta, Místostarostka a další dva členové, zbylí tři z pracovních důvodů do zastupitelstva nekandidovali, což mi potvrdil i Starosta: *Důvodem byla časově náročná práce některých členů, nikoliv nespokojenost s plněním jejich funkce* (Starosta, z rozhovoru, 15. 6. 2019). V roce 2018 tedy obyvatelé zvolili nové členy zastupitelstva. Volební účast byla dle statistických údajů Obce poloviční,⁴¹ avšak byla stále průměrná v porovnání s obcemi stejného okresu.⁴² Nově byli občany zvoleni tři mladí obyvatelé kolem věku 25 let, kteří se do zastupitelstva dostali stejným způsobem jako Starosta,⁴³ na což mi řekl: *Jsem rád, že lidé zvolili tyto tři mladíky, jelikož v Obci žijí od dětství jako já, a dokáží se vcítit do problémů stejně věkově starých, což je pro naši Obec prospěšné, jak se časem ukázalo* (Starosta, z rozhovoru, 15. 6. 2019).

Zastupitelstvo vede několik set let zápisy a usnesení z jednotlivých schůzí, do kterých jsem díky ochotě Starosty měl možnost nahlédnout a účastnit se jednoho setkání. V dalších řádcích se tedy pokusím nastínit, jaké problémy se mohou řešit. Po zahájení schůze Starosta potvrzuje, že byla svolána v souladu se zákonem a na úřední desce místního úřadu byla zveřejněna pozvánka sedm dní, což je v souladu se zákonem. Starosta také na začátku každé

⁴⁰ Blíže viz Školoudová, A. 2010. Obec s pověřeným obecním úřadem. Pardubice: UPCE FE-S. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/36179/%c5%a0koloudov%c3%a1A_Obec%20s%20pov%c4%9b%c5%99en%c3%bdm_M%c5%a0_2010.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴¹ Na základě anonymizování Obce není vložen konkrétní odkaz na stránku. Dostupné z: http://www.Obec.cz/e_download.php?file=data/titulka/17csleft_2.jpg&original=V%C3%9DSLEDKY%20VOLEB.jpg

⁴² Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv11?xjazyk=CZ&xid=0>

⁴³ Viz podkapitoly 6. 1. a 6. 2.

schůze řekne, kolik členů je přítomno a kolik členů se naopak nemohlo zúčastnit nebo se omluvilo.

Před vlastním programem se pokaždé projednává zápis z předchozí schůze, zda k němu zastupitelé mají nějaké námítky a podněty k úpravě a až po jeho schválení je zveřejněn na úřední desce. Poté se tedy přítomnými členy schválí body v předepsaném programu, určí se zapisovatel společně s ověřovatelem zápisu a schůze může oficiálně začít.

Jedním z nejzávažnějších problémů za dobu, kdy je Starosta ve vedení, bylo stanovení pravidel pro volný pohyb psů na veřejném prostranství. Starosta tedy vypracoval vyhlášku, ve které jsou stanovena pravidla pro volný pohyb psů v Obci, a prezentoval ji na zasedání zastupitelstva. *Tuto vyhlášku jsem vypracoval na základě několika stížností, které byly vhazovány týden co týden do schránky stížností na obecním úřadě* (Starosta, z rozhovoru, 15. 2. 2019). Lidem vadilo, že někteří obyvatelé zapomínají uklízet psí exkrementy. Z mého výzkumu vyplývá, že se jednalo spíše o starší obyvatele, za kterými často dojíždí jejich vnoučata. Nelíbilo se jim, že pejskaři neuklízeli. Jednalo se převážně o dětské hřiště a jeho okolí, které navštěvují děti nejvíce. K této situaci se vyjádřil také jeden ze stěžujících si obyvatel. *Nemám nic proti psům, ani proti lidem ve vesnici, nechci nijak rozvracet obyvatele, ani nikoho nějak poškodit. Vadilo mi pouze to, že pokaždé, když jsme šli s manželkou a vnoučaty na procházku, tak si děti hrály blízko psích exkrementů* (Luděk M., Z rozhovoru, 20. 2. 2019). Největším problémem byl úklid psích exkrementů po někom jiném. Obyvatelé to kvůli svým dětem nebo vnoučatům párkrát uklízeli, avšak jim to nebylo příjemné, jak popisuje jeden z postižených. *Musel jsem tedy vzít klacek a pytlík a hodit to po někom do koše. Když se to stalo jednou či dvakrát, tak jsem to nijak neřešil, ale jak říkám, bylo to poněkolkáté* (Luděk M., Z rozhovoru, 20. 2. 2019).

Na základě těchto podnětů se vedení Obce tuto situaci snažilo řešit. Starosta nejprve pomocí místního rozhlasu oznámil, že si každý pejskař bude po svém psovi uklízet. Následně se tento problém řešil na nejbližší konané schůzi a byl jedním z hlavních bodů. Vedení se tedy dohodlo, že zkusí zažádat o dotaci na výstavbu více košů s papírovými sáčky. Starosta se pokusil vypracovat podrobný projekt a následně Obec čekala na vhodný program, který by financoval jejich žádost, jak řekl sám Starosta. *Následující týden jsme tedy zažádali a do měsíce nám přišla kladná odpověď* (Starosta, z rozhovoru, 15. 2. 2019). Obci se tedy podařilo zřídit koše s papírovými sáčky téměř po celé vesnici, především v okolí hřišť, na návsi, u hospody, kostela nebo například u rybníka. Starosta projekt vychvaloval a klasifikoval ho jako úspěšný: *Tento projekt jsme na schůzi hodnotili jako kladný a zdařilý* (Starosta, z rozhovoru, 15. 2. 2019).

Mezi větší problém by Starosta také zařadil dodání původní kroniky zpět na obecní úřad od místního obyvatele, který ji donedávna vedl. Jelikož se tento záznam o historickém dění ve vesnici vedl i v elektronické podobě, byly současně dodány obě verze. Elektronicky vedená kronika byla nejprve na náklady Obce dotištěna a následně s tou tištěnou uložena na obecní úřad. Problém nastal ze strany osoby, která tyto kroniky nějaký čas vedla. V roce 2004 jí bylo totiž přislíbeno, že za vedení historického dění vesnice obdrží určitou finanční odměnu. Tu však nabídl předchozí zastupitelstvo, jak tvrdí i Starosta: *Jednalo se o částku 500,- korun za měsíc, což byl plat místního knihovníka. Dotyčný tedy požadoval vyplatit částku za předešlých osm let, kdy kroniku vedl* (Starosta, z rozhovoru, 15. 2. 2019).

O této informaci nikdo z nynějšího zastupitelstva dříve neslyšel, až při odevzdání kroniky, ale to se Starostovi nelíbilo. „*Nejsem žádný podrazák, myslím si, že jsem férový člověk, ale tuto informaci jsem slyšel za celou dobu poprvé*“ (Starosta, z rozhovoru, 15. 2. 2019). Starostovi by nevadilo dotyčného vyplatit, pokud by tuto informaci neslyšel poprvé, jelikož se snaží ke každému z obyvatel chovat čestně a vyjít mu vstříc. Z mého výzkumu vyplývá, že zastupitelstvo vidělo největší problém ve zpětném odměňování. I přesto zastupitelstvo na obecní schůzi nakonec projednalo požadavek posledního kronikáře, své rozhodnutí však nezměnilo a dotyčnému se tedy nic nevyplácelo.

Pokusil jsem se kontaktovat také osobu, která tyto kroniky nějaký čas vedla, abych získal i pohled druhé strany. Oslovil jsem ho tedy ohledně rozhovoru, na který ze začátku nechtěl přistoupit. Dle mého názoru měl menší vztek, že jeho činnost vedení Obce nejprve neocenilo, což mi i později potvrdil. „*Ze začátku jsem byl trochu naštvaný, jelikož mi předchozí zastupitelstvo slíbilo vyplatit určitou finanční odměnu za vedení místní kroniky*“ (Jaroslav N., Z rozhovoru, 28. 2. 2019). Současné vedení však našlo náhradní řešení, kterým by vyjádřilo vděk za vedení kronik, v podobě dárkového košíku, což udělalo radost i poslednímu kronikáři. „*Náhradní řešení zastupitelstva mě nakonec velice potěšilo*“ (Jaroslav N., Z rozhovoru, 6. 3. 2019).

Jiná než finanční odměna za odvedenou práci, nemusí být pro každého člověka akceptovatelná. To ovšem neplatí pro obyvatele této Obce. Z mého výzkumu vyplývá, že obyvatelé vnímají jakýkoliv dar jako vděk, za vykonanou činnost, jak nakonec uznal i poslední kronikář: *Když vás někdo odmění, je to pokaždé čest, stejně tak to byla čest i pro mě. Lidé mou dlouholetou činnost ocenili formou dárkového košíku, což mě velice potěšilo* (Jaroslav N., Z rozhovoru, 6. 3. 2019). Tento problém se tedy dle mého názoru rozumně vyřešil, stejně jako ten následující.

Na jedné ze schůzí, které jsem se účastnil, se probíralo využití místní školy, která byla dříve plně využívána. V roce 1962 se škola kompletně uzavřela, a tak žáci museli dojíždět do základních škol v okolních vesnicích. Budova byla dlouhodobě uzavřena. Později byla využívána jako sklad civilní obrany. O několik let později jako obchod se smíšeným zbožím a následně jako knihovna. Momentálně není budova školy využívána vůbec, a tak na schůzi zastupitelstva bylo otázkou, jaké bude další řešení. Po schůzi se mi pokusila odpovědět členka zastupitelstva. *Již několik předcházejících schůzí bylo řešeno, co s budovu školy. Rozhodně jsme nechtěli a nechceme, aby škola zůstala bez využití, ale dlouho se nám nedařilo sehnat finanční prostředky na revitalizaci* (Martina P., Z rozhovoru 15. 2. 2019). Finanční problémy zasáhly, kromě rekonstrukce kostela a osvětlení, také budovu školy. Vedení Obce se tedy v uplynulých letech snažilo získat dotaci, díky níž by ve škole byly vybudovány byty pro sociálně slabší rodiny a občany. Žádost se však mnohokrát odložila a následně vyšla také nová vyhláška, která se týkala doby udržitelnosti, jak potvrdila také Místostarostka: *Naše žádost se často odkládala a v současnosti vyšla i nová vyhláška, která se vrátila k původním pravidlům. Znovu se v nařízení zavedlo, že musí být dvacet let udržován projekt, na který jste zažádali o dotaci* (Místostarostka, z rozhovoru, 15. 2. 2019). Tato vyhláška platila už dříve, ale v dalších fázích byla zmiňována jen 5 letá udržitelnost a tu by byl ochoten Starosta akceptovat. Obec tedy musela odstoupit, byť nechtěně, jelikož tuto dobu udržitelnosti nespĺňovala, jak mi sám Starosta po schůzi řekl: *Žádost na dotaci jsme tedy stáhli a následně zrušili usnesení, které bylo v roce 2017 schváleno. Výstavbu bytů máme však neustále v plánu a budeme znovu bojovat, aby se revitalizace konečně uskutečnila* (Starosta, z rozhovoru, 15. 2. 2019).

Z průběhu schůze jsem mohl vidět, že se zastupitelé pokaždé zaměřují na kvalitu života lidí v Obci, což vypovídá o již několikrát zmiňované pospolitosti. Život na vesnici nebo ve městě nemusí být vždy jednoduchý, pokud vedení správně neuplatňuje svůj vliv a soužití obyvatel je jim lhostejné. Tím chci říct, že vládnoucí složky pokaždé neuplatňují svou moc v souladu s životy svých občanů, ale existují také orgány, které by se daly přirovnat ke knize od Bourdieuho, tedy že přetváří moc v charisma aneb určitý půvab (Bourdieu 1998). Právě tak je tomu i v této Obci, Starosta, společně se zastupitelstvem vždy jednají, jak co nejlépe jednotlivé problémy vyřešit, ve prospěch vesnice, lidí. Prosperita je tedy slovo, které je na každém jednání často používáno.

6. Kapitál v pojetí P. Bourdieho a obecní politika

Zastupitelstvo Obce tvořili deset let stejní členové, což o něčem vypovídá. V této kapitole se zabývám především Starostou a jeho vedením. Snažím se přiblížit cíli, jak vývoj malých obcí ovlivňuje kvalitu života jejich obyvatel, a jak je důležité vedení obcí.

6.1. Starosta

„Společenské uznání, jehož zisk je ve svých důsledcích totožný se ziskem moci, je dle Bourdieho konečným cílem všech sociálních bojů, symbolických i otevřených, které rozehrávají – vědomě či nevědomě – všichni sociální aktéři ve všech sociálních polích“ (Růžička, Vašát 2011: 130).

V této Obci je vidět, že zde panuje tolerance a respekt jednoho k druhému. Hlavní postavení ve vesnici má Starosta, který společně se zastupitelstvem o všem rozhoduje: *Po každé schůzi musíme rozhodnout, která činnost bude v danou dobu pro Obec tou nejpotřebnější* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018).

V běžném životě se setkáváme se spoustou situací, při kterých se musíme správně rozhodnout. Starosta Obce se například denně setkává s různými problémy ve vesnici, které musí náležitě řešit a rychle se rozhodovat. V některých případech si naopak raději nechává čas na rozmyšlenou, aby neudělal ukvapené závěry. Je proto důležité, aby okolí respektovalo jeho rozhodnutí a „nepodráželo mu nohy“. Bourdieu ve své knize poukazuje na fair-play, což souvisí i s chováním obyvatelů v Obci. „Typickým symbolickým kapitálem je například čest, jak ji chápou středomořské národy: vytváří ji čistě jenom pověst, představa těch druhých, kteří na základě určitých společenských přesvědčení vidí a hodnotí tu a tu vlastnost a to a to chování jako čestné nebo nečestné“ (Bourdieu 1998: 81).

Starosta Obce si ve své funkci počíná velice dobře, jelikož je schopen své myšlenky a nápady aplikovat za účelem zlepšení života ve vesnici. Do své pozice nebyl jmenován náhodou, což mi potvrdí i slova místního obyvatele: *Momentálně v naší vesnici nevím o jiném člověku, který by měl tuto Obec řídit, což jsme také mohli vidět ve výsledku voleb* (Robert S., Z rozhovoru, 15. 11. 2018).

Kdo se stane starostou, je v některých obcích nejisté až do samotného konce voleb. Obyvatelé svými hlasy průběžně mění výsledky, a tak je v některých případech zajímavé sledovat vzájemnou vyrovnanost. Každý hlas je tedy důležitý a zároveň může být i rozhodující v konečném zúčtování. Rivalita se však v této vesnici nevyskytuje, již dvě volební období. Obyvatelé jsou spokojeni se současným složením zastupitelstva, a tak by to prozatím neradi měnili. Obec si prošla temnými časy, co se týče financí a špatných vztahů. Ovšem Starosta,

společně s ostatními členy zastupitelstva tuto situaci během několika let změnil, a Obec funguje jako jednotný celek. Proto je pro obyvatele v každém volebním období důležité, zvolit tu správnou osobu, která by měla Obec řídit a vést. Stejně jako ve své knize popisuje Bourdieu: „Jmenování je definitivně platný a velice mysteriózní akt, blízký svou logikou logice magie...“ (Bourdieu 1998: 85). Uznání, jehož se Starostovi dostává, je plně zasloužené. Převzal vesnici v dobách, kdy se Obci moc nedařilo, vytrval však a nyní se mu to vše vrací. Vybudoval si důvěru k místním obyvatelům, jelikož vše, co řekne, tak dodrží. V Obci je uznáván i za svou lidskost a povahu, protože se každému obyvatele snaží vyjít vstříc. Lidé mu proto přidělují zásluhu za zlepšení jejich vzájemných vztahů.

Dle mého názoru má Starosta skvělé znalosti a disponuje velkým kapitálem. Do jeho nynější funkce se nijak netlačil, ale spíše tomu nasvědčovala jeho činnost pro Obec v minulých letech, jak sám řekl: *Začínal jsem jako brigádník u Obce, kdy jsem si o letních prázdninách přivydělával na studium a svůj volný čas* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018). To mu zůstalo i dodnes, a tak se kromě své práce zabývá především i problémy obyvatelů. Každý den vyřizuje spoustu e-mailů či žádostí od místních, které v minulosti nebyly moc pozitivní. Dříve mu chodily spíše negativní e-maily s různými stížnostmi, ale našlo se také pár pozitivních. Většina kladných zpráv se týkala především příjemných ohlasů z pořádaných akcí, kterým se věnuje už od svého mládí, jak sám řekl: *Pomáhal jsem s přípravami dětských dnů, rybářských závodů, sportovních akcí či obecních plesů* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018).

6.2. Vzájemné vztahy

Na bázi stmelování kolektivu Starosta obnovil a následně upevnil současné vztahy ve vesnici. Dle mého názoru se nyní ukazuje, že je tou pravou osobou na správném místě. V zastupitelstvu se totiž pohybuje od svého mládí a zažil spoustu volebních období. Z jedné strany jako občan a z té druhé jako člen zastupitelstva. Dokáže se tedy vcítit do žádostí obyvatelů a rozumně je řešit. Za ta léta v zastupitelstvu poznal spoustu lidí, kteří přišli se zajímavými nápady, pro zlepšení vývoje vesnice. Jejich slova a myšlenky si vzal k srdci a nyní se je snaží aplikovat do dalšího rozvoje Obce. Dle jeho slov je vděčný, že už jako mladý nakoukl do nitra zastupitelstva: *Vyzkoušel jsem si, jaké je vést administrativu Obce, účastnil jsem se různých zasedání, na kterých jsem poznal spoustu zajímavých lidí atd.* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018). V současné době je Starosta skoro třetí volební období ve své funkci.

Pouto mezi lidmi ve vesnici, je dle mého názoru klíčem k úspěchu. Jsou však i tací lidé, kteří nejeví zájem o chod Obce, ale zajímají se jen sami o sebe a svou rodinu. Nestýkají se s žádnými obyvateli a nemají přehled o kvalitě života v jejich bydlišti. Dle mého názoru je

sousedství, přátelství nebo příbuzenství v obci jedním z klíčových faktorů v řešení jakéhokoliv problému. Jeden o druhého se pak může opřít, svěřit se, či požádat o pomoc. V této Obci se lidé často svěřují Starostovi, jelikož si vzájemně vybudovali velice přátelský vztah. Není tedy náhodou, že je současný Starosta stále volen a má plnou důvěru obyvatel, jak jsem již několikrát zmiňoval. Na základě známostí využívá svůj potenciál a znalosti, pro neustálou soudržnost obyvatel, která je v Obci velice důležitá. „Kapitál sociální je suma aktuálních i potenciálních zdrojů, které může určitá osoba využít díky tomu, že se zná s druhými lidmi. Je to bohatství styků a známostí, které mohou být užitečné“ (Linhart, J. a kol. 1996: 241).

Tato Obec není počtem obyvatel nijak velká, to však nahrazuje velikostí sociálního kapitálu. Pokud potřebuje někdo z vesnice s čímkoliv pomoci, ví, že stačí zavolat kamarádům, o které se může opřít. „Objem sociálního kapitálu, jímž člen společnosti disponuje, je dán velikostí sítě kontaktů, které je schopen mobilizovat pro svoji potřebu, a velikostí ekonomického, kulturního a symbolického kapitálu těch, z nichž se síť jeho známostí skládá“ (Linhart, J. a kol. 1996: 241).

Toto tvrzení může potvrdit jeden z místních obyvatelů, který se v září minulého roku ženil. Za ženu si vzal moji sestru, která do Obce jezdila také řadu let. Tuto vesnici si od malička oblíbila a našla si zde také spoustu kamarádek, se kterými se dodnes vídá. Zároveň šly mé sestře za družičky a podílely se na přípravě svatby: *Se svou nynější ženou jsme se rozhodli, že bychom chtěli mít svatbu na místě, které je nám nejbližší, a tak jsme si vybrali právě tuto Obec* (Petr Ch., Z rozhovoru, 28. 10. 2018). Už v předchozích letech chtěli mít lidé v Obci svatbu, avšak kostel je stále v rekonstrukci a jiné místo na oddávání ve vesnici nebylo. Většina svateb se konala na jaře a v létě, a tak měli novomanželé hostinu na zahradě za domem. Ovšem nechtěli se oddávat na vlastním pozemku, ale převážně v kostele, kapličce nebo na jiném kouzelném místě. Lidé si tedy své ano museli říct v nedalekém městě, které je vzdáleno patnáct kilometrů od Obce a následně se vrátit zpět. Starostovi chodilo spoustu dotazů a e-mailů ohledně rekonstrukce kostela, která se však nedala urychlit, jelikož Obec nemohla zaplatit tolik peněz najednou. Starosta se společně se členy zastupitelstva snažil hledat náhradní a zároveň víceúčelové řešení, které by bylo akceptovatelné pro oddávání párů. Na nejbližší veřejné schůzi vedení Obce předložilo lidem návrh, který se týkal výstavby místní vyhlídky, sloužící především ke konání sňatků, ale zároveň k dětským dnům, výročním oslavám nebo například ke společnému opékání. Jelikož ve vesnici žije šikovný truhlář a v sousední vesnici pracovitý pokrývač, pokusilo se je vedení Obce oslovit a požádat o pomoc s výstavbou. I přes mnoho dříve přijatých zakázek si každý den po práci udělali čas a snažili se, aby to bylo co nejdříve hotové. Mezi tím obyvatelé v Obci vykopali základy a za tři měsíce se vyhlídka začala stavět.

Nyní ve vesnici stojí plně funkční vyhlídka, kterou obdivovala i má sestra: *Je zde moc hezká vyhlídka, na které jsme měli obřad. Je obdivuhodné, jak Obec vyřešila problém s konáním sňatků ve vesnici, vážně super. Jsme rádi, že jsme mohli mít obřad na té vyhlídce a hostinu na chalupě, jelikož v Obci pokaždé panuje parádní atmosféra, a tak se sem vždy ráda vracím* (Kristýna Ch., Z rozhovoru, 28. 10. 2018).

Vyhlídka ovšem nebyla zadarmo, ale za přijatelnou cenu, na základě které do toho vedení Obce šlo. Dle mého názoru to byl jeden z ekonomických problémů, který se podařilo velice rychle zvládnout. Znovu tuto problematiku vyřešila pospolitost obyvatel i dobré vztahy s okolními vesnicemi. Svě vztahy utužují vzájemnými službami a protislužbami, a tak bych jejich součinnost přirovnal ke sloům Mausse: „Jde o totální závazek v tom smyslu, že celý kmen prostřednictvím svého náčelníka uzavírá smlouvu za všechny, za všechno, co má, a za všechno, co dělá“ (Mauss 1997: 15). Kdybych měl zjištění Mausse aplikovat na svou práci, dokázal bych říci, že se jedná o již zmiňovanou důvěru ke Starostovi Obce. Lidé nemají důvod zpochybňovat jeho vedení, jelikož každou činnost, kterou by chtěl uskutečnit, nejdříve prodiskutuje se zastupitelstvem a pak ji přednese na obecní schůzi. Obyvatelé tedy o všech plánovaných krocích vědí, tudíž mezi sebou nemají žádné tajemství, nedělají si vzájemné naschvály a to Obci prospívá.

Přátelská atmosféra se sousedními vesnicemi bývá často velkým problémem, což bylo v minulosti překážkou i pro tuto Obec. Panovala zde určitá hrdost a zaslepenost pouze vlastní vesnicí. Bylo nepřijatelné, aby se někdo z okolní vsi účastnil jakékoliv události nebo například pomáhal s opravou střechy, problémem s kanalizací či vodou. Raději si obyvatelé najímali firmy z nedalekého města, kterým samozřejmě museli platit, místo oslovení občana z okolní vesnice, který se daným oborem zabýval. Z mého výzkumu vyplývá, že tento problém spočíval v dlouholetých neshodách mezi vedením obcí. Zastupitelstva se nedokázala dohodnout na společných projektech, které chtěla pro obce uskutečnit, a tak spolu přestali na nějaký čas vycházet. Mnou zkoumaná vesnice plánovala zažádat o dotaci na výstavbu cyklostezky, která by vyřešila problém pro studenty, kteří chodí ze sousední vesnice pěšky domů a zároveň pro obyvatele, kteří rádi sportují. Sousední obec zase navrhovala zažádat o dotace na vybudování společného hřiště. Na základě těchto rozporů lidé přestali společně vycházet a dodnes se ani jeden návrh neuskutečnil. Vztahy mezi obyvateli se od té doby však značně změnily a v současné době spolu vychází. Dle mého názoru je pozitivní, když mají obce dobré vztahy i s okolními vesnicemi, jelikož to pomáhá ve vývoji každé vesnice.

I přes dávné neshody s okolními obcemi se tato ves vždy snaží držet pospolu. Někteří obyvatelé se do činností moc nezapojují, jak jsem již zmiňoval výše, ale větší část má Obci co

nabídnout. Ať už je to zdatnost, finanční podpora, kapitál v podobě strojů a další. „Symbolickým kapitálem je jakákoli vlastnost – fyzická síla, bohatství, udatnost válečnická, která tím, že ji sociální aktéři vnímají skrze takové kategorie vnímání a hodnocení, které jim umožňují ji vidět, rozpoznat a uznávat, nabývá symbolické účinnosti a stává se doslova jakousi magickou silou: ...“ (Bourdieu 1998: 131). Se slovy Bourdieho se ztotožňuji, protože jakákoliv dobrá vlastnost je pro vývoj Obce přínosná. Například Starosta rozumně uplatňuje svou moc. Obyvatelé vědí, že umí řídit spoustu lidí, dokáže veřejně vystupovat a nebojí se řešit problémy. Ve vesnici žije také policista, který disponuje fyzickou silou, kterou uplatňuje především v náročnějších činnostech, jako je například kácení stromů, stavění májky, příprava stolů na různé události, stavění ocelových konstrukcí u vojenských stanů, které se používají při špatném počasí na hasičských závodech atd. Pro úspěch vesnice v hasičských závodech, konkrétně tedy při požárním útoku, velitel sboru využívá také jednotlivé vlastnosti členů. Ti zkušenější se starají o náběr vody a o mašinu, pohotovější mají většinou na starosti rozdělovač, a ti rychlí běhají „proudaře“.⁴⁴

Obec však pamatuje doby, kdy symbolický kapitál nebyl uplatňován. Například na plesech si většina lidí nekupovala tombolu, jelikož jim bylo líto dvaceti korun za lístek. Zastupitelstvo Obce se při tom snažilo nakoupit a sehnat co nejvíce cen, aby potěšilo obyvatele. Spoustu darů ovšem zůstalo do dalších plesů, kdy se situace znovu opakovala. Po těchto zkušenostech vedení Obce tombolu z plesů na nějaký čas vyřadilo, a tak se pouze tančilo. Souviselo to také se špatnými vztahy mezi obyvateli. Lidé například věděli, že člověk, se kterým nevychází, dal do tomboly nějaký dar a na základě toho, si dotyčný nekoupil lístek, aby si náhodou jeho cenu nevytáhl. Vztahy a soudržnost vesnice byly tedy svého času velice špatné. Jak potvrdil i Starosta: *Netvrdím, že to mezi lidmi ve vesnici bylo, jako je tomu teď. Nekonalo se moc akcí, když ano, tak přišlo málo lidí, protože spolu někteří lidé nevycházeli, což bylo vidět na vývoji Obce* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018).

Neshody jsou, dle mého názoru, součástí každého vztahu, ať už mezi partnery nebo obyvateli v obci. Ve většině případech se lidé rozumně domluví, ovšem někteří jsou tvrdohlaví a raději by se neustále dohadovali a prosazovali svou pravdu. Tento problém se v Obci objevil již před několika lety, na což vzpomíná i Starosta: *Vybavuji si, že spolu dlouhou dobu nemluvili dva velcí a dlouholetí kamarádi. Nedohodli se na rozdělení pole, a tak si dělali naschvály a různě se předháněli v nakupování zemědělských strojů* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018).

⁴⁴ Proudař – Ve spolku dobrovolných hasičů jsou dva proudaři, kteří mají při závodech za úkol naplnit nástříkové terče vodou, dokud se barevně nerozsvítí světelný signál, že jsou již plné.

Dle mého názoru by lidé měli řešit podobné spory jiným způsobem, než různými dohady a předháněním se, kdo je lepší. Tento mezilidský konflikt se mohl například vyřešit sloučením polí obou obyvatel. Zlepšilo by to jejich vztah, jelikož by si vzájemně pomáhali a o věcech rozhodovali společně. V současné době pár lidí z Obce spojilo svá pole s jinými obyvateli a má to jen pozitivní výsledky. Zlepšila se jejich finanční situace, jelikož pořizují jednotlivé stroje za poloviční náklady. Lepší peněžní stav byl jedním z hlavních důvodů, proč obyvatelé svá pole spojila, což mi potvrdila i slova Starosty: *Tento spor nakonec vygradoval tím, že už ani jednoho nebavilo se před tím druhým v něčem předhánět, a tak pole sjednotili. Zlepšily se tak jejich vztahy a hlavně finanční situace* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018).

6.3. Obecní politika

Spolupráce a vzájemný soulad je cesta ke společnému prospěchu Obce. Obyvatelé vnímají Starostu jako autoritu a snaží se mu naslouchat. Z jeho vedení lze vidět, že již několikrát zmiňovaná solidarita je hlavním strůjcem v řešení mezilidských problémů ve vesnici. Pospolitost vyřešila již řadu krizových situací, ať už finančních či občanských. Starosta disponuje velkým sociálním kapitálem, jak jsem již zmiňoval, jelikož nese vůči Obci kolektivní odpovědnost. Dle mého názoru zodpovídá především za ekonomický vývoj Obce, ale má také obrovskou zásluhu na zlepšení vzájemných vztahů mezi obyvateli. Neustále vymýšlí nějaké akce, aby utužoval vazby ve vesnici, což lidé dle mého názoru vítají, jelikož se pokaždé účastní v hojném počtu. Díky svým předpokladům si Starosta zakládá na společném prospěchu všech obyvatel. Dle mého názoru má pro tuto pozici cit a v každé situaci se dokáže správně zachovat. Bourdieu ve své knize uvádí příklad: „Nejlepším příkladem dispozice je nepochybně cit pro hru: hráč, jenž si do hloubky osvojil pravidla určité hry, dělá, co je třeba, ve chvíli, kde je to třeba...“ (Bourdieu 1998: 126).

Cit pro svou pozici Starosta rozhodně má, jelikož Obec pod jeho vedením jen vzkvétá. Každé vesnici prospívá, když v ní funguje systém služeb a protislužeb, což v této vesnici platí, jak popsal jeden z pravidelných účastníků jednotlivých akcí: *Nyní jsme zvyklí na to, že když ti někdo pomůže, tak mu to oplácíš. Hodně nás to sblížilo a je to vidět i na různých akcích* (Robert S., Z rozhovoru, 15. 11. 2018).

Spoléhat na někoho jiného než sám na sebe, nemusí být vždy dobrou volbou. V této Obci to ovšem neplatí. Obyvatelé mají mezi sebou nastavená určitá pravidla, na základě kterých společně vychází. „Profit, který sociální kapitál svým držitelům poskytuje, posiluje solidaritu skupiny zúčastněných. Tento profit má vedle čistě hmotné podoby především podobu služeb a protislužeb. Navíc poskytuje sociální kapitál svému držiteli též profit symbolický,

určitou prestiž spojenou s kontakty s užitečnými a vyhledávanými lidmi“ (Linhart, J. a kol. 1996: 241).

Systém, který nyní Starosta společně se zastupitelstvem ve vesnici nastavili, dokazuje každoroční zlepšení chodu vesnice. Tato malá Obec dostává na nějaké věci, které by chtěla v budoucnu zrealizovat, dotace, o které se snaží žádat místní Starosta. *Vždy je nejdůležitější, abychom se všichni členové zastupitelstva shodli na konkrétní realizaci, a následně se snažím o dotace zažádat* (Starosta, z rozhovoru, 19. 11. 2018). V současné době se Obci podařilo zrealizovat bezdrátové rozhlasové rozhlasy po celé vesnici. Jednotlivě byly umístěny na sloupy, a tak jsou obyvatelé řádně informováni o konání různých akcí či společných událostí.

Každá obec, město či národ funguje na základě různých náležitostí, bez nichž by zavedený systém nefungoval. Proto se i mnou zvolená Obec snaží neustále využívat veškeré své nástroje pro rozvoj vesnice. Bourdieu ve své knize poukazuje na tento příklad: „Stát je vyústěním procesu koncentrace různých druhů kapitálu, kapitálu fyzické síly či nástrojů nátlaku (armáda, policie), kapitálu ekonomického, kapitálu kulturního či spíše informačního, kapitálu symbolického“ (Bourdieu 1998: 75). Dle mého názoru tím chtěl Bourdieu říci, že pokud má stát, v mém případě Obec, dobře fungovat a vyvíjet se, měla by rozumně přemýšlet, do čeho investovat, kulturně žít, a také komunikovat s obyvatelstvem.

Dříve se vesnice snažila informovat své obyvatele pomocí letáků, které vkládala do schránek, nebo se zprávy šířily pomocí lidí. To však moc dlouho nefungovalo a vždy o nadcházejících událostech nějaký obyvatel nevěděl. Vedení Obce také časem zjistilo, že na vytváření a tisknutí nových a nových letáků prodělává hodně peněz a zároveň už nemohlo jakoukoliv změnu opravit. Komunikace mezi zastupitelstvem a obyvateli byla tehdy mizivá. Na základě tohoto špatného dorozumívání se na obecní schůzi odhlasovalo zřízení bezdrátových rozhlasů po celé vesnici. „Z toho plyne, že aktéři mají tím víc společného, čím blíže k sobě mají ...“ (Bourdieu 1998: 13). Zároveň je to pro vesnici nejjednodušší varianta, kterou si celá ves pochvaluje, jak tvrdí jeden z místních: *Je to super, nemusím čekat na leták do schránky, abych se dozvěděl nějaké informace, nebo chodit ven, abych od svých sousedů získal nějaké nové zprávy o dění v Obci* (Pavel V., Z rozhovoru, 20. 11. 2018).

7. Spolky a kluby v Obci

Ve většině obcí funguje nějaký sportovní oddíl nebo spolek, tato vesnice není výjimkou. Spolky a kluby mají na vývoj Obce a vztahy obyvatel ve vesnici velice pozitivní vliv. Troufám si říci, že jeden z hlavních vlivů. Největší zásluhu na trvání spolků a klubů má v Obci její vedení. Proto jsem se rozhodl tuto kapitolu do své práce zakomponovat. Také jsem měl spoustu informantů, kteří jsou členy níže zmíněných spolků, a proto pro mě byla tato kapitola samozřejmostí, která vyplynula z uskutečněných rozhovorů.

V této Obci jsou momentálně dva fungující spolky, TJ Sokol a dobrovolní hasiči. Prvně jmenovaní byli dříve orientováni převážně na sportovní všestrannost místních sokolů, dnes je tělovýchovná jednota spojována spíše s oddílem stolního tenisu. Místní družstvo si prošlo příjemnými i naopak těmi nepříjemnými situacemi, což mi potvrdil i vedoucí oddílu: *Za Sokol hraju už řadu let, zažili jsme s kluky těžké pády, jako byl sestup ze soutěže nebo finanční problémy, ale přišly také vzestupy, jako byl minulý rok, kdy jsme vyhráli regionální soutěž a postoupili tak do krajské soutěže* (Jaroslav S., Z rozhovoru, 29. 10. 2018).

Místní oddíl kolem roku 2010 nezažíval hezké časy. Často se setkával spíše s nepříjemnými situacemi, mezi které patřily především ekonomické problémy, což vedlo k častým konfliktům a neshodám mezi členy v týmu. Z mého výzkumu vyplývá, že příčinou těchto hádek byly rozdílné finanční možnosti jednotlivých hráčů. Pokud chtělo družstvo investovat do nového vybavení, například pingpongového stolu, tak všichni členové nemohli přispět stejnou částkou. Kromě vedoucího oddílu, jsem se na tento problém pokusil zeptat také ostatních členů, na což mi jeden z hráčů, který stále studuje, odpověděl: *Jelikož jsem student a přivydělávám si ke škole pouze na brigádách, tak jsem nemohl investovat stejnou částku jako hráči, kteří mají stálý příjem* (Martin J., Z rozhovoru, 29. 10. 2018). TJ Sokol se tedy nedohodl a herní stoly, společně s dalším vybavením, chátraly. Jakmile se o těchto problémech dozvědělo vedení Obce, pokusilo se spolek podpořit. Snažilo se postupně žádat o dotace na nové sítky, stoly, dresy či renovaci hery. V současné době oddíl stolního tenisu spolupracuje se zastupitelstvem a vzájemně si pomáhá.⁴⁵ Problémy s financemi v týmu byly tedy vyřešeny, a společně s nimi i konflikty. Z mého výzkumu plyne, že s lepší finanční situací se zlepšily i vztahy mezi hráči, což bylo jedním z faktorů loňského postupu do vyšší soutěže.

Podpora oddílu vedla také k rozvoji Obce. Od roku 2013 se ve vesnici začal pořádat amatérský pingpongový turnaj, za účelem stmelování obyvatelstva. Tuto událost organizuje Sokol, společně se Starostou. Na každý turnaj připravují ceny v podobě pohárů a medailí pro

⁴⁵ Viz podkapitola 8. 1.

první tři místa, a také sladkosti pro děti nebo nějaké alkoholické ceny pro dospělé. I při těchto turnajích však zastupitelstvo Obce řešilo problém s návštěvností. Organizátoři na každý turnaj vytváří pomyslnou tribunu, aby se mohli přijít podívat a povzbudit i lidé z vesnice, avšak ze začátku tento nápad nenaplnil očekávání. I přes informování obyvatel, že se bude v Obci konat amatérský pingpongový turnaj, dorazilo jen několik málo občanů. Této události se tedy zprvu neúčastnilo moc obyvatel, a tak se v roce 2013 hrálo spíše bez diváků, na což zpětně vzpomíná i Starosta: *Pamatuji si, že to byla jedna z mála aktivit, které se ze začátku neúčastnilo tolik lidí, ale z větší části jen samotní hráči* (Starosta, z rozhovoru, 12. 6. 2019). Z mého výzkumu vyplývá, že se turnaj konal v období Vánočních prázdnin, kdy většina obyvatel odjíždí na hory či se navštěvuje s příbuznými a přáteli. Problémem tedy bylo špatné načasování, nikoliv nezájem obyvatel o tuto aktivitu. Dříve se tento turnaj konal druhý svátek vánoční, což si organizátoři neuvědomovali, jak mi potvrdil i vedoucí oddílu: *Mysleli jsme si, že obyvatele tento turnaj neoslovil, ale v tom problém nebyl, jak jsme později zjistili. Nedošlo nám, že budou lidé odjetí u svých blízkých příbuzných anebo na horách* (Jaroslav S., Z rozhovoru, 13. 6. 2019). Od té doby se nejprve organizátoři domlouvají s lidmi na datu, aby vyhovovalo co nejvíce lidem, a až poté začnou s přípravami. Obecního turnaje se již účastní kolem dvanácti místních hráčů různých věkových kategorií, a také spousta fanoušků, což si vychvaluje i člen oddílu: *Od té doby, co jsme posunuli datum pořádání, se turnaj hraje ve skvělé atmosféře, lidé povzbuzují hráče a hráči zase předvádějí vynikající výkony* (Jaroslav S., Z rozhovoru, 13. 6. 2019).

Pokud se chce jakýkoliv sportovní oddíl rozvíjet, je potřeba, aby měl mládežnické družstvo anebo přiváděl nové hráče. To není výjimkou ani v místním oddíle. Nemají sice žádné mládežnické družstvo, ale v rámci těchto turnajů si jej vynahrazují. Tímto způsobem přivedli tři současné hráče, kteří jsou stabilními členy týmu. Účastníci turnaje mají tudíž šanci, dostat se v budoucnu do oddílu, což mi potvrdil i vedoucí mužstva: *Na tomto turnaji se kromě vzájemného stmelování, snažíme shánět také budoucí hráče pro náš oddíl, aby se družstvo neustále rozvíjelo kupředu* (Jaroslav S., Z rozhovoru, 29. 10. 2018). Tuto akci si chválí nejen samotní aktéři, ale také lidé, kteří se přijdou podívat. Sokol na těchto turnajích spolupracuje již řadu let s vedením Obce, a tak jsou každý rok k vidění zajímavé ceny, jak uvedl člen oddílu: *Ohlasy po turnaji jsou pozitivní, proto máme každý rok motivaci pořádat ho znovu. Podařilo se nám sehnat poukazy do pingpongových obchodů v hodnotě 1000,- Kč nebo zábavných center pro děti* (Karel B., Z rozhovoru, 29. 10. 2018). Na začátku těchto turnajů si Obec vystačila finančně sama, jelikož se připravili pouze pingpongové stoly a židle na sezení pro diváky. Organizátoři však každoročně chtějí tuto akci posouvat dál, a tak se snaží vymýšlet nové a nové věci. Na základě toho vedení Obce oslovilo několik firem, zda by se nechtěly finančně podílet

na těchto turnajích. V současnosti tuto událost částečně sponzoruje firma na výrobu matic a šroubů, kterou vlastní místní obyvatel. Každý hráč při vyhlášení cen tedy dostane tričko a kšiltovku s potiskem jeho podniku. Na základě těchto financí má Obec pokaždé zajištěno občerstvení pro účastníky, což potvrdil i Starosta: *Nyní se nám podařilo pro každého účastníka zajistit párky s chlebem a nealkoholický či alkoholický nápoj. Jsem nadšený, jak se turnaj rok od roku rozvíjí, a věřím, že bude i v následujících letech hojná účast* (Starosta, z rozhovoru, 31. 10. 2018).

Druhým jmenovaným spolkem je místní sbor dobrovolných hasičů. Tento spolek je jedním z hlavních aktérů při pořádání různých událostí v Obci a také účastníkem hasičských soutěží: *S kluky máme za sebou mnoho závodů, ze kterých jsme přivezli také spousty trofejí* (Martin T., Z rozhovoru, 7. 11. 2018). Tato slova velitele místních hasičů mohou jen potvrdit. Po závodech se hasiči zastaví v místní hospodě a pochlubí se vyhranou trofejí. Vždy to společně s obyvateli oslaví a následně pohár vystaví. Tento vztah mezi hasiči a obyvateli však nebyl vždy pozitivní. Místní spolek se dříve zajímal pouze o hasičské soutěže a o pomoc Obci nejevil zájem. To se ovšem obyvatelům nelíbilo, a tak se na nějaký čas přestali účastnit domácích závodů, které místní sbor pořádal, jak mi řekl jeden z obyvatelů: *Chtěli jsme dát našim hasičům najevo, že neexistují jenom hasičské závody, ale také život ve vesnici* (Lukáš K., Z rozhovoru, 12. 6. 2019). Z mého výzkumu vyplývá, že mezi obyvateli a sborem dobrovolných hasičů dříve pospolitost nefungovala. Pokusil jsem se tedy kontaktovat vedoucího místního sboru, abych si vyslechl i jeho názor na tuto nemilou situaci. *Nerad na tuto kauzu vzpomínám, bylo to děsivé období. Před každým závodem jsme trénovali tak moc, že nás nezajímalo dění ve vesnici, což nás doteď mrzí* (Martin T., Z rozhovoru, 12. 6. 2019). Výzkum mi ukázal, že touha po moci, tedy ovládnout každý závod, byla veliká. Dle mého názoru se jednalo o symbolický kapitál „... spočívající čistě jen v kolektivním uznání ...“ (Bourdieu 1998: 84), což znamená, že se spolek dobrovolných hasičů snažil získat uznání od obyvatel, avšak špatnou formou.

V současné době se spolek dobrovolných hasičů kromě účasti na hasičských závodech, znovu stará především o zabezpečení vesnice před požáry a o pomoc s přípravami různých akcí v Obci. Na dětské dny důkladně chystají prostředí, ve kterém se událost koná. Na pálení čarodějnic mají připravené hasičské auto, kdyby se oheň stal nebezpečným, nebo například na letních zábavách dohlížíjí na klidný průběh večera.

Dalo by se to popsat jako určité pouto, které Obec a spolky v současnosti pojí. Kladné ohlasy této spolupráce jsou výsledkem pravidelné návštěvnosti obyvatel na jednotlivých akcích, což mi dle svých slov potvrdil i Starosta: *Obyvatelé se pravidelně účastní společenských událostí v Obci, jako je například stavění a ozdoba Vánočního stromu, obecní ples,*

pingpongový turnaj, místní pouť, pouťová zábava, dětský den, Mikulášská besídka či loučení s prázdninami (Starosta, z rozhovoru, 30. 10. 2018).

8. Další činnosti Obce

Vedení Obce se především snaží zajišťovat příjemné žití pro obyvatele ve vesnici, jak jsem již zmiňoval výše, ale je také jedním z hlavních organizátorů všech akcí, které se ve vesnici konají. Obyvatelé na oplátku pomáhají s obecními brigádami, jako je například sběr železa nebo těžba dřeva.

8.1. Obecní brigády

Obecní brigáda je tedy jednou z činností, kterou vesnice společně s obyvateli pořádá. Jak jsem již zmiňoval výše, je to jedna z možností, kterou lidé Obci vracejí její neustálé snažení o zlepšení jejich společného soužití. Většina činností je provozována na základě dobrovolnosti, což znamená, že lidé nejsou finančně odměňováni. Z mého výzkumu vyplývá, že lidé dobrovolnictvím upevňují své sociální vazby, jelikož nejsou k činnosti nuceni, ale rozhodnou se sami, stejně jako tvrdí Mauss ve své knize: „Tyto vzájemné služby a protislужby se mimochodem formálně uskutečňují víceméně na principu dobrovolnosti ...“ (Mauss 1999: 13).

Sběr železa je tedy jednou z brigád, kterou obyvatelé vykonávají. To znamená, že se lidé podívají, zda doma nemají nějaké nepotřebné věci z již zmiňovaného materiálu a následně ho odvezou do kontejneru, který stojí před místní hospodou. Sběr, společně s odvozem do sběrný, organizuje vedení Obce, a také spolek dobrovolných hasičů. Výtěžek je tedy rozdělen na polovinu.

Před několika lety, kdy ještě nebylo ve vedení současné zastupitelstvo, to ovšem lidé vnímali jinak, a tak se této brigády moc lidí neúčastnilo. Jako problém viděli výtěžek. Z mého výzkumu vyplývá, že obyvatelé tuto brigádu vnímali spíše jako možný přivýdělek ke své vlastní práci, než jako možnost zlepšení sociálních vazeb mezi obyvateli a pomoc Obci.

Když tedy zjistili, že ze sběru železa žádné peníze nemají, a že získané finance se využívají pro zlepšení chodu spolků anebo vývoje vesnice, přestali se na nějaký čas těchto činností účastnit. Dle mého názoru to vnímali tak, že jsou okrádány o svůj volný čas a nejsou finančně odměněni. Avšak si neuvědomovali, že zapojením se do společných brigád, pomáhají k vývoji Obce, tudíž i k jejich lepšímu žití. S nástupem současného zastupitelstva se tato situace postupem času změnila, jak řekl i sám Starosta: *Společně s hasiči jsme dali obyvatelům najevo, že s jejich pomocí bude Obec jen vzkvétat. Proto jsme před sběrem železa na základě rozhlasů ohlásili, že čím více železa Obec získá, tím více financí dostaneme a na základě toho, budeme moci uskutečnit společné grilování* (Starosta, z rozhovoru, 6. 11. 2018). Následujícího sběru železa se zúčastnilo značně více lidí, a tak obyvatelé dostali slibované občerstvení. Z mého

výzkumu tedy plyne, že to, co vedení řeklo, skutečno dodrželo. Dle mého názoru to je správná cesta, jelikož jen takto budou sociální vazby fungovat a Obec se rozvíjet.

Další brigáda, která se ve vsi každoročně koná, je těžba dřeva. Tato činnost se uskutečňuje za účelem vytápění sokolovny pro oddíl stolního tenisu, ale také pro plesy či jiné události, konané v místním sále. Této brigády se tedy účastní především hráči Sokola, kteří tuto činnost vnímají jako možnost Obci poděkovat, za jejich podporu. To se ovšem vždy nedalo říct o všech obyvatelích.

Stejně jako u sběru železa, tak i u těžby dřeva nastal problém, který se však netýkal financí, nýbrž nesoučinnosti obyvatel. Lidé zprvu vnímali těžbu dřeva podobně, jako sběr železa, což znamená, že pokud to nebylo v jejich prospěch, ale ve prospěch někoho jiného, tak se do činností nezapojovali. Vzájemné služby a protisluzby zde tedy nefungovaly. Obyvatelé necítili povinnost Obci pomoci, i když pravidelně navštěvovali plesy nebo jiné akce, konané v sokolovně. Z mého výzkumu vyplývá, že lidé dříve chápali obecní brigády negativně. Nevníмали to jako možnost upevnit sociální vazby mezi obyvateli a zároveň jako protisluzbu Obci. Naopak, tuto činnost vnímali jako využití jejich pomoci za účelem prospěchu někoho jiného. Dnes je tomu však jinak a obyvatelé se pravidelně účastní obecních brigád.

S nástupem nového zastupitelstva lidé pochopili, že tyto činnosti fungují na principu dobrovolnosti, ale pokaždé za nějakým účelem. Ať už je to oplácení spolupráce, utužování vztahů, rozvoj vesnice nebo konání společných aktivit.

8.2. Nohejbal

Před pár lety se zastupitelé shodli, že v Obci panuje určitý stereotyp a vesnice stagnuje. To bylo tedy určitým impulsem pro vedení, aby se pokusilo vymyslet nějakou netradiční činnost pro obyvatele. Nová aktivita tedy měla pomoci k okysličení vzduchu ve vesnici, jak mi sám Starosta řekl: *Naše vesnice žila v určitém stereotypu, což si jako zastupitelstvo dáváme částečně za vinu. Chtěli jsme proto vymyslet nějakou činnost, která by znovu stmelovala obyvatele a zároveň rozvíjela naši Obec* (Starosta, z rozhovoru, 6. 3. 2019). Sport odjakživa spojuje spoustu lidí, a tak se Starosta, společně se zastupitelstvem rozhodli, že se pokusí o revitalizaci obecního hřiště a uspořádají amatérský nohejbalový turnaj.

Nastal ovšem nečekaný problém v podobě financí. Revitalizace hřiště a následné uspořádání nohejbalového turnaje bylo spontánní rozhodnutí, a Obec tak neměla dostatek financí. Vesnice do svého finančního plánu, který na začátku každého roku sestavuje, tuto činnost nezahrnula. Starosta: *V první řadě nás to zaskočilo, jelikož jsme byli nadšení, že se Obec začne znovu vyvíjet, stejně tak i život obyvatel ve vesnici* (Starosta, z rozhovoru, 6. 3. 2019).

Toto období bylo pro Obec jedním z těch slabších. Na základě chvilkové neaktivity zastupitelstva, se o vývoj vesnice přestalo zajímat i obyvatelstvo. Z mého výzkumu tedy vyplývá, že jsou lidé zvyklí na neustálou aktivitu od vedení Obce. Pokud zastupitelstvo z nějakého důvodu nevyvíjí svou činnost, tak obyvatelstvo nejeví zájem o rozvoj vesnice. Je tedy zajímavé, jak je uplatňování moci v této Obci důležité.

Vedení Obce tedy nepočítalo s finančními problémy, a tak mě zajímalo, jak tuto situaci vyřešilo, na což mi Starosta řekl: *Pokusili jsme se znovu oslovit občana, který už jeden amatérský turnaj v Obci sponzoruje* (Starosta, z rozhovoru, 6. 3. 2019). Sehnat sponzora je při každé činnosti velice důležité, stejně jako pro tuto Obec. Již zmiňovaný občan je sponzorem každoročního amatérského turnaje ve stolním tenisu,⁴⁶ a tak mě zajímal i jeho pohled na danou problematiku, na což mi odpověděl: *Pro každou firmu je sponzoring určitým zviditelněním, což vnímáme i u nás v podniku. Každá možnost sponzorování je pro nás tedy marketingovým přínosem, a tak jsem Obci rád pomohl* (Robert S., Z rozhovoru, 11. 3. 2019). Stejně jako Starosta, tak i tento obyvatel disponuje jistým kapitálem, avšak ekonomickým, který je přínosný nejen pro Obec, ale také pro jeho pracovní obor, ve kterém se díky podpoře jeho firma zviditelnila. Starosta, společně se zastupitelstvem si jsou vědomi jeho pomoci, díky které se Obec také rozvíjí. Stejně tak mu jsou vděční i ostatní obyvatelé, čehož si dotyčný velice váží, jak mi při rozhovoru řekl: *Pokud se naskytne jakákoliv pomoc Obci, tak pokaždé rád pomůžu. Vývoj vesnice je pro každou obec důležitý, stejně tak i pro mě, a tak jsem nápad s nohejbalovým turnajem, za účelem okysličení a stmelení Obce, bez váhání podpořil* (Robert S., Z rozhovoru, 11. 3. 2019).

Zastupitelstvu se tedy podařilo sehnat sponzora, a zároveň tím vyřešit i problém s nedostatkem financí. Plánovaná revitalizace obecního hřiště a následné uspořádání nohejbalového turnaje se tedy mohlo uskutečnit. V současné době se v Obci koná spousta amatérských turnajů a hřiště je tak plně využíváno. Tento nápad místní natolik nadchnul, že tyto turnaje již organizují sami, a tak zastupitelstvo dalo lidem pouze potřebný impuls. Z mého výzkumu vyplývá, že jsou finanční zdroje, jedny z nejdůležitějších faktorů pro uskutečnění nějaké činnosti. Zároveň mi výzkum ukázal, že finance udržují i zvyšují prosperitu vesnice, o čemž v současnosti vypovídá pořádaný nohejbalový turnaj, který je pokaždé plně obsazen. Znovu se mi potvrdilo, že si i v těžkých chvílích obyvatelé Obce dokážou pomoci a jeden druhého podpořit, což je pro rozvoj Obce velice důležité.

⁴⁶ Viz kapitola 7.

9. Závěr

V závěru své práce bych rád shrnul svůj výzkum a závěry, které z něj vyplynuly.

Toto téma jsem si zvolil z toho důvodu, abych lépe poznal Obec a její sociální vztahy. Jak zmiňuji v metodologii své práce,⁴⁷ tuto vesnici mám možnost pozorovat již sedmnáct let, avšak za celou dobu mě nenapadlo, jak detailněji lze Obec poznat. S tím mi však pomohl výzkum, zaměřený na vývoj Obce a kvality života obyvatel, právě v této vesnici. Tuto Obec anonymizuji z toho důvodu, abych chránil identitu informantů. Dále se v rámci anonymizování Obce snažím věci zobecňovat. Někdy si ale situace vyžadovala konkrétnější popis. Snažím se také poukázat na to, jak probíhá transformace vztahů hlavně po roce 2008, což je rok, kdy nastoupilo současné vedení, obecněji zmiňuji i období po roce 1989.⁴⁸ Vedení Obce hraje v mé práci velkou roli, protože informanti téměř o ničem jiném nemluvili.

Do terénu jsem vstoupil v září 2018, což ovlivnilo i mou aktivitu ve prospěch Obce. Účastnil jsem se množství společenských, kulturních a sportovních událostí, jako jsou dětské dny, obecní pouť, plesy, letní zábavy, fotbalové či nohejbalové turnaje a další. Na každé ze zmiňovaných událostí jsem si v rámci výzkumu a přiblížení se k cíli vyzkoušel různé role, což mi v mém výzkumu a v celkovém napsání celé práce velice pomohlo.⁴⁹ V terénu jsem měl možnost setkat se i s několika nepříjemnými situacemi,⁵⁰ které ovšem byly pro můj další výzkum přínosné, a pomohly mi vyvarovat se chyb při dalších rozhovorech.

Ve své práci jsem zkoumal, jak je důležité vedení malých obcí, a jak vývoj malých obcí ovlivňuje kvalitu života jejich obyvatel, se zaměřením na jednu konkrétní Obec. V některých obcích může hrát klíčovou roli například kostel. Jinde může být velkým hybatelem folklórní soubor nebo okrašlovací spolek. Z mého výzkumu vyplývá, že v této Obci má klíčovou roli vedení, které se snaží pro své obyvatele vytvářet příjemné podmínky pro život. Jak jsem již ve své práci zmiňoval, lidé se často svěřují Starostovi, jelikož si vzájemně vybudovali velice přátelský vztah. Obyvatelé vědí, že umí řídit lidi, dokáže veřejně vystupovat a nebojí se řešit problémy. Není tedy náhodou, že je současný Starosta stále volen a má plnou důvěru obyvatel.

Současné vedení se zasloužilo o množství nových věcí, ať už to bylo zavedení bezdrátového obecního rozhlasu, vybudování místní vyhlídky, revitalizace obecního hřiště či pomníku, nebo se na základě celoplošného zavedení plynu podařilo zlepšit životní prostředí.

⁴⁷ Viz kapitola 2.

⁴⁸ Viz podkapitola 3. 2.

⁴⁹ Více viz kapitola 2.

⁵⁰ Blíže viz podkapitola 2. 6.

Jak jsem při svém výzkumu zjistil, důležitou roli ve vývoji každé obce hraje také její financování, které může být jedním z ovlivňujících faktorů kvality života ve vesnici. Tyto příjmy mohou pomoci obcím s obnovou. I toto jsem zakomponoval ve svém výzkumu.

Ve zkoumané Obci se například podařilo zrekonstruovat rozpadlou zeď okolo hřbitova, ale také vyřešit problém s pohybem psů na veřejném prostranství, výstavbou odpadkových košů se sáčky na psí exkrementy.

Vše díky současnému vedení, které si požádalo o dotaci. *Získat dotaci není jednoduché, naštěstí se nám to ale podařilo* (Starosta, z rozhovoru, 15. 2. 2019). Když jsem se zeptal, proč bylo dříve téměř nemožné dotace získat, bylo mi řečeno, že v období před jeho vedením nemohla vesnice tolik vzkvétat, protože dotace byly udělovány přednostně opravám historických center. K podpoře určitého projektu využívají lidé kromě dotací také sponzoring. Jak jsem ve své práci již také zmínil, z mého výzkumu a rozhovorů s informanty vyplynulo, že sponzoři jsou přímo obyvatelé Obce, můžeme je vidět při sportovních událostech, kterých se sami účastní a jednotlivé akce podporují například formou občerstvení pro účastníky.

Mou výzkumnou otázkou bylo, jaký vliv má současné vedení Obce na kvalitu života lidí ve vesnici? Na to jsem hledal odpovědi svého výzkumu, zúčastněným pozorováním i v rozhovorech s informanty. Starosta společně se členy zastupitelstva ovlivnil a upevnil sociální vazby mezi obyvateli, ale byli také další činitelé, kteří se na zlepšení vztahů podíleli. Ať už to byly zmiňované dotace, sponzoři či samotní občané. Nejlépe tuto hypotézu potvrzuje tvrzení jednoho z informantů: *Na různé akce chodím pomáhat rád. Vím, že když budu poté něco potřebovat, ostatní mi také pomohou a hlavně to má vliv na vývoj naší vesničky kupředu* (Martin T., z rozhovoru 5. 4. 2019). Lidé projevují společný zájem o zvelebení vesnice, a tak dochází k propojení komunity. V současnosti se v Obci vyskytuje vysoká síť kontaktů, jak mezi stálými občany, tak mezi chalupáři. Důležitou roli při integraci dojíždějících chalupářů mělo především nynější zastupitelstvo, které se pomocí společenských aktivit zasloužilo o jejich sjednocení s místními. Chalupáři se v současné době zapojují či dokonce organizují a finančně podporují některé aktivity,⁵¹ a tím jsou pro Obec přínosem.

Výsledky voleb, za poslední dvě volební období, mi ukázaly, že je pro obyvatele důležité, kdo bude Obec řídit. Většina členů zastupitelstva se od roku 2008 neměnila, což vypovídá o spokojenosti obyvatel.

⁵¹ Blíže viz podkapitola 2. 5.

Jak jsem ve svém výzkumu zjistil, obyvatelé vnímají Starostu jako autoritu a snaží se mu naslouchat.⁵² Z jeho vedení lze vidět, že již několikrát zmiňovaná solidarita je hlavním strůjcem v řešení mezilidských problémů ve vesnici. Pospolitosť vyřešila již řadu krizových situací, ať už finančních či občanských. Starosta disponuje velkým sociálním kapitálem,⁵³ jak jsem již zmiňoval, a také dle mého názoru nese vůči Obci kolektivní odpovědnost.

Pro bližší pochopení distribuce moci v Obci, či sociálních vazeb mezi obyvateli byl pro mě klíčový také autor P. Bourdieu a jeho kniha *Teorie jednání*, která mi pomohla lépe interpretovat vlastní zjištění. Jeho teze mi pomáhaly především k přiblížení obecní politiky.⁵⁴ Svým výzkumem jsem zjistil, že si zastupitelstvo svou moc udržuje na základě společenského dění v Obci, a také transparentním hospodařením. Lidé mají možnost hlasovat o tom,⁵⁵ co se z obecních finančních prostředků opraví jako první.

Na základě pořádaných akcí v Obci, se obyvatelé za dobu současného vedení stmelili a upevnili vztahy, což vedlo i k následnému rozvoji Obce. Zavedením nového režimu se obyvatelé naučili řešit problémy společně a vzájemně si pomáhat.

Ke svému výzkumu jsem se inspiroval řadou jiných etnografických prací, které pojednávají o společenských proměnách na venkově, avšak pokaždé z jiného hlediska. Existuje totiž mnoho dalších témat, kterými by se dalo zabývat, a proto si myslím, že by bylo zajímavé v podobných výzkumech pokračovat.

Je zřejmé, že každá obec má své problémy, ať už se jedná o konflikty mezi obyvateli, neshody se starostou, případně neshody ve vedení a podobně. Mnou zkoumaná Obec však během sledovaného období působila jiným dojmem. Z mého výzkumu nevyplývalo, že by mezi obyvateli panovala nějaká nevraživost. Právě naopak, myslím si, že drží pospolu, vzájemně si pomáhají a jsou si nápomocní.

Může se zdát, že v mé práci zmiňuji pouze Starostu a jeho činy, čerpal jsem ale pouze z odpovědí mých informantů, ze kterých vyplynulo přesně to, co v práci uvádím. Na závěr jsem se rozhodl Starostovi položit otázku, jak on sám vnímá své postavení ve vesnici? *Být Starostou mě naplňuje, a jsem rád, že má práce přináší výsledky* (Starosta, z rozhovoru, 15. 6. 2019).

⁵² Viz podkapitola 6. 3.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Blíže viz kapitola 6.

⁵⁵ Viz podkapitola 6. 2.

10. Seznam literatury

Bárta, P. 2006. *Venkov: mýty a skutečnost. Revue politika*. Dostupné z:

<http://revuepolitika.cz/clanky/446/venkov-myty-a-skutecnost>, [18. 6. 2019]

Blažek, B. 2004. *Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie*. 1. vyd. Šlapanice: Era.

Bourdieu, P. 1998. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum.

Bruner, J. 200x.⁵⁶ „Obec u Města.“ Obec: Obec.

Česká asociace pro sociální antropologii, © 2008, *Etický kodex České asociace pro sociální antropologii*. Dostupné z: http://www.casaonline.cz/?page_id=7 [12. 6. 2019]

Česko 2017. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, © 2017, *Příjmy rozpočtu obce*, Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-rozpocetovych-pravidlech-uzemnich-rozpocetu/uplne/> [17. 6. 2019]

Český statistický úřad 2019. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/130055-14>

Český statistický úřad 2019. *Volby do zastupitelstev obcí*. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv11?xjazyk=CZ&xid=0> [18. 6. 2019]

Giddens, A. 2002. *Sociologie*. Praha: Argo.

Hendl, J. 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál.

Horáková, H., Fialová, D. 2014. *Transformace venkova. Turismus jako forma rozvoje*. Plzeň: Aleš Čeněk.

Hudečková, H. 2000, *Globalita, ruralita a neovenkovanství*. (příspěvek z konference).

Dostupné z: <http://www.agris.cz/clanek/102083> [18. 6. 2019]

⁵⁶ Bibliografické údaje této knihy (rok i místo vydání i název) jsou záměrně anonymizovány (viz Metodologie – č. podkapitoly 2. 4.)

- Janošová, M. 2001. Historie územní samosprávy. *Epravo*. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/historie-uzemni-samospravy-15359.html?mail> [20. 6. 2019]
- Klusáková, L. 2012. Urbánní historie v kontextu české historiografie a sociálních věd, in Hroch, M., Soukupová, B., Salner, P., Godula-Węclawowicz, R. (eds.), *Úvod od urbánní antropologie*. Praha: FHS UK. Dostupné z: <https://fhs.cuni.cz/FHS-543-version1-ucebnicemesto2.pdf> [18. 6. 2019]
- Kubeš, J. (ed.) 2000. *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v ČB, PF.
- Lapka, M., Gottlieb, M. 2000. *Rolník a krajina: Kapitoly ze života soukromých rolníků*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Linhart, J., M. Petrusek, A. Vodáková, H. Maříková. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum.
- Mauss, M. 1999. *Esej o daru, podobě a důvodech směny v archaických společnostech*. Praha: SLON.
- Murphy, R. F. 2004. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Musil, J. 2017. Sociologický ústav AV ČR, V. V. I. Sociologická encyklopedie, *Encyklopedie.soc.cas*. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Rurbanizace>, [18. 6. 2019]
- Obec 2018.⁵⁷ *Výsledky komunálních voleb v obci Obec 2018*. Dostupné z: http://www.Obec.cz/e_download.php?file=data/titulka/17csleft_2.jpg&original=V%C3%9DSLEDKY%20VOLEB.jpg [18. 6. 2019]

⁵⁷ Internetový odkaz je záměrně anonymizován (viz Metodologie – č. podkapitoly 2. 4.)

Ouředníček, M., Špačková, P., Feřtřová, M. 2011. *Změny sociálního prostředí a kvality života v depopulačních regionech České republiky*. Praha: Sociologický ústav AV ČR.

Plechač, M. 2015. *Černý Důl – krkonošský venkov na začátku nového tisíciletí*. Diplomová práce. Pardubice: UPCE FF. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/60629/PlechacM_CernyDul_OK_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=n [15. 6. 2019]

Plechač, M. 2013. *Transformace venkovského prostoru z antropologické perspektivy*. Bakalářská práce. Pardubice: UPCE FF. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/49488/PlechacM_TransformaceVenkovskeho_HH_2013.pdf?sequence=3&isAllowed=y [15. 6. 2019]

Růžička, M., P. Vašát 2011. Základní koncepty Pierra Bourdieho: pole - kapitál - habitus. *Antropoweb*, Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/cs/zakladni-koncepty-pierra-bourdieu-pole-kapital-habitus> [18. 6. 2019]

Růžičková, M. 2011. „*Vesnice roku*“; *Proměny a identita jejích obyvatel v čase*. Diplomová práce. Pardubice: UPCE FF. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/45436/RuzickovaM_VesniceRoku_OK_2011.pdf?sequence=3&isAllowed=y [18. 6. 2019]

Skalník, P. (ed.). 2004, *Dolní Roveň: Poločas výzkumu*. Pardubice: UPCE.

Smržová, M. 2008. *Rozvoj venkova*. Diplomová práce. Praha: VŠE v Praze, Fakulta managementu v Jindřichově Hradci. Dostupné z: <https://vskp.vse.cz/eid/5682> [18. 6. 2019]

Soukup, V. 2004. *Přehled antropologických teorií kultury*. Vyd. 2. Praha: Portál.

Šašinka, P. 2011. *Malé obce v České republice*. Diplomová práce. Brno: MU FE-S. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/to6je/DP.pdf> [16. 6. 2019]

Šilhánková, V. 2007. *Suburbanizace: hrozba fungování (malých) měst*. Vyd. 1. Hradec Králové: Civitas per Populi.

Školoudová, A. 2010. *Obec s pověřeným obecním úřadem*. Bakalářská práce. UPCE: FE-S,

Dostupné z:

https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/36179/%C5%A0koloudov%C3%A1A_Obec%20s%20pov%C4%9B%C5%99en%C3%BDm_M%C5%A0_2010.pdf?sequence=1&isAllowed=y [15. 6. 2019]

Van Kamp, I. 2003. Urban environmental quality and human well-being: Towards a conceptual framework and demarcation of concepts; a literature study, *Landscape and Urban Planning*: 5-18. Netherlands: Elsevier. Dostupné z:

<http://www.tlu.ee/~arro/Happy%20Space%20EKA%202014/env%20quality%20and%20well-being.pdf> [28. 6. 2019]

Válka, M. 2011. *Sociokulturní proměny vesnice: Moravský venkov na prahu třetího tisíciletí*. Brno: Masarykova univerzita.

Veselý, A. 2007. Sociální kapitál v teorii J. Colemana. *Socioweb.cz*. Dostupné z:

<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie&shw=296&lst=115> [25. 5. 2019]